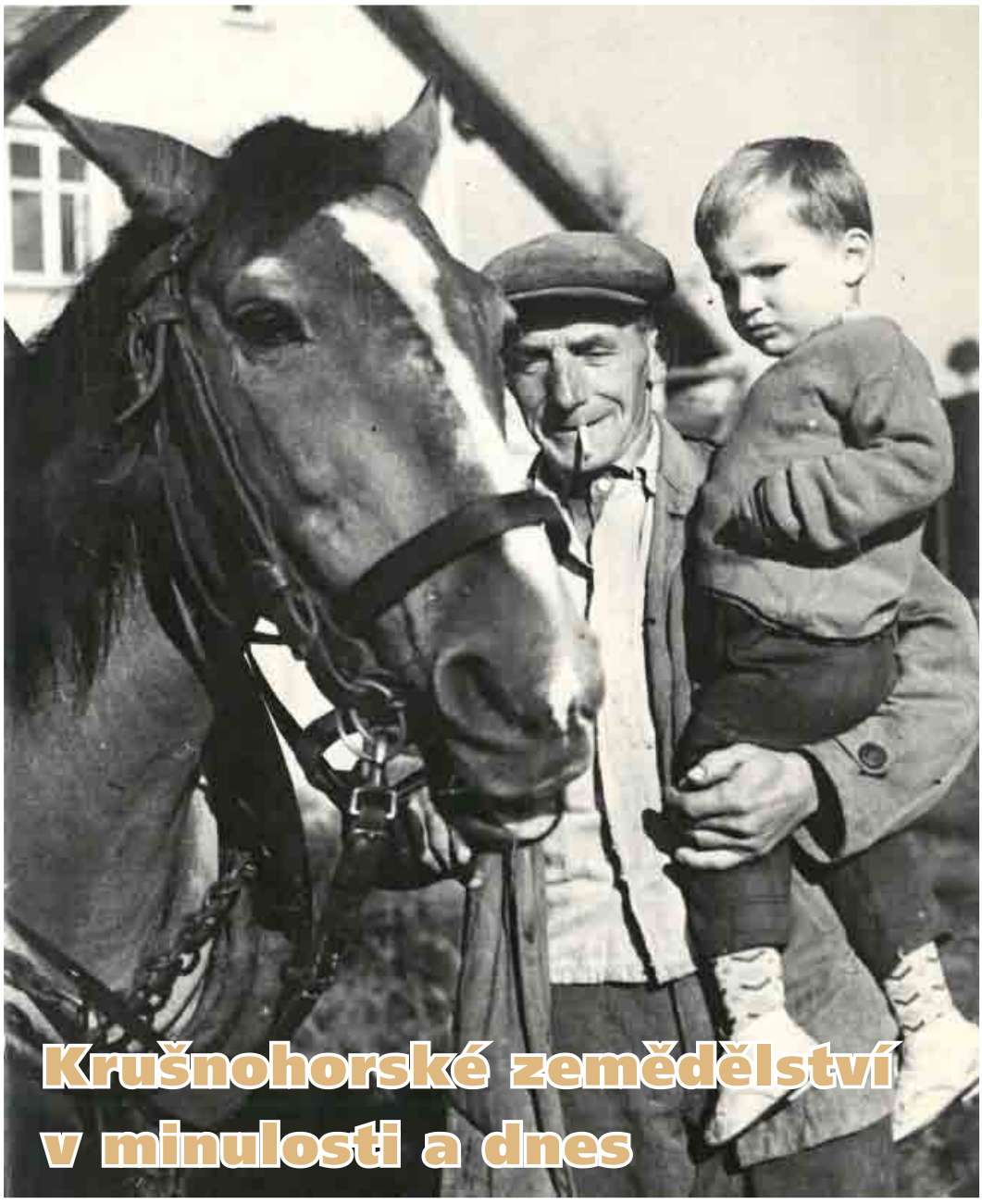
Ročník 4 / číslo 7
červenec 2015
30,- Kč / 1,50 €
nebo výhodné předplatné

KRUŠNOHORSKÝ HERZGEBIRGE LUFT

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD

Krušnohorské zemědělství v minulosti a dnes

Z obsahu:

Nad Indií vyhrály Krušné hory
Čtěte na str. 12

60 let Horské služby v Krušných horách
Čtěte na str. 14

Za tajemstvím krušnohorských rašelinišť
Čtěte na str. 29

ÚVODNÍ SLOVO

Léto budiž pochváleno

Léto, prázdniny, dovolená, to jsou kategorie, jejichž kombinace dovede potěšit snad každého, od dětí přes dorost a juniory až po dospělé a seniory, prostě všechny bez ohledu na věk. Je to období odpočinku, dávání dárků a odměn, plnění přání, která se ale od vánočního času liší svým obsahem a charakterem. Je to také doba slibů a jejich plnění. Člověk je tvor stále slibující, pánu Bohu, svým životním partnerům, dětem, blízkým, voličům, národu atd.

I naše redakční rada slibovala a zdůvodňovala, proč rozsah časopisu nepřekročí 32 stran. Jenže přišla uzávěrka červencového čísla a přes všechny možné snahy o drobné úpravy a krácení jsme se do tohoto počtu nevešli a nakonec se zastavili na 36 stranách.

Dovolená

Přátelé, přesto na rozdíl od neskutečných slibů řeckých, Řekům, unijních či našich politiků nám voličům my vám skutečně při příležitosti léta, prázdnin, dovolených dáváme jako dárek červencové číslo rozšířené o čtyři strany bez jakéhokoliv ekonomického dopadu v ceně pro vás, naše čtenáře.

Slibující má prostě slibované splnit, nebo zaplatit ze své kapsy. Aby to tak platilo vždy, všude a pro všechny přeje

Vaše redakční rada

Z obsahu / Aus dem Inhalt

Duchovní sloupek: Prázdniny
Geistliches: Die Ferien 3

Téma: Zemědělství v Krušných horách dříve a dnes
Thema: Landwirtschaft im Erzgebirge früher und heute 4

Ze společnosti a kultury: Když písně Antona Günthera zaznějí v jeho rodném městě
Kultur und Gesellschaft: Wenn die Lieder Anton Günthers in seiner Heimatstadt erklingen 7

Ze společnosti a kultury: Zajímavé kulturní a sportovní akce v regionu
Kultur und Gesellschaft: Interessante Kultur– und Sportveranstaltungen in der Region 8

Ze společnosti a kultury: Pouť na Mariánskou
Kultur und Gesellschaft: Die Wallfahrt nach Mariánská 9

Aktuality: Slavnostní otevření přírodovědného parku v Osvinově
Aktualität: Feierliche Eröffnung des naturwissenschaftlichen Parks in Osvinov 10

Ze společnosti a kultury: Obnovení naučné stezky Jáchymovské peklo
Kultur und Gesellschaft: Erneuerung des Lehrpfades Joachimsthaler Hölle 11

Rozhovor: Nad Indií vyhrály Krušné hory
Gespräch: Das Erzgebirge siegte über Indien 12

Aktuality: Horská služba v Krušných horách působí již 60 let
Aktualität: 60 Jahre der Bergwacht im Erzgebirge 14

Sport: Bikeři zavítali na Mariánskou
Sport: Die Biker kamen nach Mariánská 16

Historie: Ústup Jáchymova ze slávy po útlumu těžby stříbra
Geschichte: Niedergang des Glanzes der Stadt Jáchymov nach der Abschwächung des Silbergewinns 18

Zapomenuté příběhy: Před 55 roky skončila samostatnost Hřebečné
Vergessene Geschichten: Vor 55 Jahren endete die Selbstständigkeit von Hřebečná 20

Tip na výlet: Karlova stezka – na kole přes hřeben Krušných hor (3. část)
Ausflugstipp: Die Karlsroute – mit dem Fahrrad über den Erzgebirgskamm (3. Teil) 22

Aktuality: Spolek přátel pro zachování šindelovské hutě
Aktualität: Klub der Freunde zur Erhaltung der Hütte in Šindelová 25

Historie: Poklady Muzea města a okresu Nejdek v Augsburgu
Geschichte: Schätze des Neudeker Heimatmuseums in Augsburg 26

Aktuality: Stanislav Burachovič a krajina jeho srdce
Aktualität: Stanislav Burachovič und die Landschaft seines Herzens 27

Z naší přírody: Za bohatstvím opuštěného lomu na Ryžovně
Aus unserer Natur: Die Schätze des verlassenen Steinbruches in Ryžovna 28

Z naší přírody: Za tajemstvím krušnohorských rašelinišť v okolí Perninku
Aus unserer Natur: Die Geheimnisse der Erzgebirgsmoore in der Umgebung von Pernink 29

Recept měsíce: Před heřmánkem smekni a před bezem klekni!
Rezept des Monats: Vor der Kamille nehme den Hut ab, und vor dem Holunder knie nieder 30

Abertamské noviny: Jaká byla letošní Abertamská pouť
Aberthamer Zeitung: Wie das diesjährige Aberthamer Fest war 31

Boží Dar: Za zážitky do dolu Johannes na Zlatém Kopci
Boží Dar: Erlebnisse vom Johannesstollen in Goldenhöhe 32

Ročník 4 / číslo 7
ČERVENEC 2015

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD
Registrace MK ČR E 20467
Vydavatel KRUŠNOHORSKÝ LUFT, o.p.s.
IČ 29160154
Ředitel Jiří Kupilík

Sídlo - Adresa redakce
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná
Kontakt tel: 602 415 187
E-mail herzgebirgeluft@seznam.cz
www.krusnohorskyluft.cz

Bankovní účet 253184266 / 0300
IBAN: CZ53 0300 0000 0002 5318 4266
BIC: CEKOCZPP
Cena výtisku 30 Kč/ks
Předplatné pololetní
V místě distributora 150 Kč/6 ks
Poštou na doruč. adresu 300 Kč/6 ks
Do zahraničí poštou: 18 EUR/6 ks

Inzerce cena podle velikosti a opakování tisku po dohodě s vydavatelem 602 415 187
E-mail: herzgebirgeluft@seznam.cz

Redakční rada
Jiří Kupilík, Lenka Löfflerová, Michal Urban, Pavel Andrš, Karel Picura, Ulrich Möckel, Eva Skalníková, Václav Kupilík, Petr Mikšíček, Hanuš Hron

Foto na titulní stránce: archiv M. Zettlové
Logo Lenka Michaluková
Kulturní programy Jana Picurová
E-mail: picu.japicu@gmail.com
Sportovní akce: Eva Nduwimana
evanduwimana@gmail.com

Distributoři
Abertamy - Lenka Löfflerová
Boží Dar - Jitka Peřina, Karel Picura
Horní Blatná - Eva Chlumská, Jiří Kupilík
Jáchymov - Jaroslav Ochec
Lesná - Dana Waldsteinová
Merklín - Hedvika Roznerová
Myslivci aj. - Ivana Pečimúthová
Nejdek - Alena Veselá, Pavel Andrš
Německo - Ulrich Möckel
Pernink - Kristina Košnerová
Potůčky - Lenka Štrauchová
Pstruží - Anna Heranová
Srní - Ivan Medek

Prodej
Abertamy - Maso Zacharda, U Březiny, infocentrum
Boží Dar - Konzum Čáda, infocentrum
Horní Blatná - U Gity, infocentrum
Jáchymov - muzeum, infocentrum
K. Vary - Krajská knihovna - infocentrum
K. Vary - Z. Štréblová
Nejdek - trafika, hotel Anna, lékárna
Nejdek - Jamajka, trafika Pospíšil, infocentrum
Ostrov - Dům Kultury, Infocentrum
Pernink - U Patrika, květinářství
Pernink - benzinová pumpa, infocentrum
Sokolov: Klášterní kostel sv. Antonína
Tisová - Kukačka
Vysoká Pec - obchod - potraviny

Další distributoři jsou vítáni!

Náklad 850 kusů

Uzávěrka příspěvků do příštího vydání měsíčníku je 5. 8. 2015.

Prázdniny

ŽÁCI

Už na začátku června jsou jako na trní. Smlouvají: „Musíme ještě psát domácí úkoly? A je ten diktát nutný?“ Myšlenkami už jsou na prázdninách, zbytky jejich soustředění pohltí sluneční paprsky. Z posledních sil napíší závěrečné prověrky, slepí roztrhané učebnice, vyklidí šatní skříňky, aktovku pohodí do kouta…

Zvláštní kategorii tvoří deváťáci. Složili přijímací zkoušky, vytvořili tablo své třídy, chystají program na slavnostní rozloučení. Napíší **poslední** referát, zažijí **poslední** výlet, uteče **poslední** matika, **poslední** zemák, děják… Někteří se těší pryč, ale většinu z nich pohltí nostalgie. Jedna velká etapa jejich života končí a oni se musejí rozejít zrovna teď, když jsou tak dobrá parta.

Co ale pro všechny žáky znamenají prázdniny? Volno, pozdní uléhání i vstávání, zážitky více či méně adrenalinové, hlavně žádné učení…

UČITELÉ

Už na začátku června jsou jako na trní. Přemýšlejí: „Stihnu dobrat látku? Bude hezké počasí, až pojedeme na výlet?“ Myšlenkami už jsou na dovolené, ovšem silou vůle své soustředění koncentrují na závěrečné prověrky, vybrání slepených učebnic, kontrolu šatních skříněk. Svůj stůl ve sborovně vzorně uklidí…

Zvláštní kategorii tvoří třídní deváťáků. Prožili s nimi přijímací zkoušky, nechali se vyfotit na tablo své třídy, korigují program na slavnostní rozloučení. Oznámkují **poslední** referát, zorganizují **poslední** výlet, uteče **poslední** hodina… I když se u některých žáků někdy těšili, až budou pryč, teď je pohltí nostalgie. Se svojí třídou se musejí rozejít zrovna teď, když z nich

vypiplali slušné, rozumně myslící, úžasné mladé lidi.

Co však pro všechny učitele znamenají prázdniny? Volno, pozdní uléhání i vstávání, zážitky více či méně adrenalinové, hlavně žádné učení…

Bedřiška Treglerová

V mostě přes Rolavu u Nových Hamrů byly nalezeny výbušniny

Mapka umístění mostu ***(Lageplan der Brücke)***

V pondělí 22. června se na zpravodajském portálu www.lidovky.cz objevila zpráva o nálezu výbušnin v silničním mostě přes Rolavu mezi Nejdkem a Novými Hamry za odbočkou na Vysokou Pec. Při rekonstrukci této silnice byly sanovány i mosty a v tělese zmíněného mostu nalezli stavební dělníci šest ocelových trubek naplněných desítky kilogramů výbušniny Donarit 1, které byly opatřeny roznětkami. Výbušnina pochází z roku 1944, kdy se používala pro plnění granátů i trhací práce. Zcela zřejmě se jedná o pozůstatek z 2. světové války.

Policie uzavřela okolí mostu a pyrotechnik výbušniny zlikvidoval. Policejní mluvčí Daniel Melter zdůraznil, že obyvatelstvu v blízkosti nehrozilo bezprostřední nebezpečí. Nebezpečí by hrozilo pouze tehdy, pokud by někdo manipuloval s roznětkami. Přesto je uklidňující vědomí, že nálože výbušnin jsou nyní odstraněny. Tento most jsem několikrát přejížděl autem stejně jako náš autobus z Augsburgu. Štěstí, že se nic nestalo.

Josef Grimm
foto: Ulrich Möckel,
mapa: Google

Most přes Rolavu u Nových Hamrů ***(Rohlaubrücke bei Nové Hamry)***

Sprengladung in einer Rohlaubrücke bei Nové Hamry gefunden

Am 22. Juni meldete das tschechische Nachrichtenportal www.lidovky.cz einen Sprengstofffund in einer Straßenbrücke bei Nové Hamry. Die Brücke über die Rohlau liegt auf der Straße zwischen Nejdek und Nové Hamry nach dem Abzweig nach Vysoká Pec. Im Zug der Erneuerung dieser Straße werden auch die Rohlaubrükken saniert. Dabei fanden Bauarbeiter im Brückenkörper sechs Stahlrohre, gefüllt mit Dutzenden von Kilogramm des Sprengstoffes Donarit 1, und mit Zündern versehen. Dieser Sprengstoff stammt aus dem Jahr 1944 und wurde für Granaten und für den Ingenieurbau verwendet. Offenbar handelt es sich um ein Relikt aus dem 2. Weltkrieg. Die Polizei sperrte die Umgebung weitläufig ab und ein Kampfmittelräumdienst entschärfte die Sprengladungen.

Der Polizeisprecher Daniel Melter betonte, dass für die Bevölkerung in der Vergangenheit keine unmittelbare Gefahr bestand. Gefährlich wäre es nur gewesen, wenn jemand an den Zündern manipuliert hätte. Trotzdem ist es beruhigender, wenn die Sprengladungen jetzt beseitigt sind. Ich habe diese Brücke schon mehrfach mit dem Auto überquert, auch unser Reisebus aus Augsburg. Ein Glück, dass nichts passiert ist.

Sedlačení máme v krvi

Když se řekne zemědělství v Krušných horách, v nadmořské výšce kolem 800 metrů, rozhodně málokoho napadne pomyšlení na úrodnou půdu. Krušné hory už svým názvem evokují spíše zásobu nerostného bohatství než úrodnou černozem a teplé klima. Podnebí na hřebeni je drsné, s prudkými bouřemi, intenzivními větry, studenou a dlouhou zimou a krátkým, jen několikatýdenním létem. Průměrné teploty ve výšce 900 metrů nad mořem jsou kolem 4 °C. Sníh zde padá až 100 dní v roce a vztahovat pranostiky o zmrzlých mužích i na Krušné hory se leckdy nevyplácí, protože u nás se objevují mrazíky i v červnu a v září.

Pradědeček Karel Schlosser

To, že jsou hřebeny Krušných hor drsnou krajinou bez velkého zemědělského potenciálu, není velkým překvapením. V krajině ani nehledejme historické stopy velkostatkářů či majitelů rozhlehlých polností. Avšak snad každá zdejší chalupa měla své malé hospodářství. Součástí rodného domu bývala vždy stáj neboli chlév, v němž byli ustájeni koně či kravky, které rodině dávaly čerstvé mléko. V minulých dobách byl sedlákem či chalupníkem téměř každý, kdo doma se zvířaty hospodařil. Rozdíl mezi chalupníkem a sedlákem se vyznačoval především v množství chovaného dobytka a ve zvířatech využívaných k tahu. Ve velkých hospodářstvích tažnou sílu představoval pár koní, u chalupníků představovala tažnou sílu kráva.

Takovým chalupníkem byl i můj pradědeček Karel Schlosser z Rudného. Z vyprávění starších generací vím, že jeho rodina vlastnila malé pole za domem, ve chlévě měli ustájené nanejvýš dva koně a jednu či dvě kravky. Časté bylo, že chalupníci mívali vedle domácího hospodářství ještě své zaměstnání – pradědeček býval v Rudném a okolí lesníkem. Doma na poli a louce, ale i na práci v lese využíval svého koně. Na poli se pěstovaly nanejvýš brambory a žito – nic jiného na stráních Rudného neobstálo. Dodnes jsou v krajině patrné hráze či tarasy, které sedláci v minulých dobách stavěli z vyoraného či posbíraného kamení na polích a loukách. Tyto tarasy pak sloužily k vymezení jednotlivých pozemků. Na loukách na Havraním vrchu v Rudném jsou těsně pod vrcholem namísto hrází patrné dva kopečky.

Podle vyprávění Margit Klocové (sestřenice mé babičky) mívala její rodina menší pole za domem, kde na jedné půlce rostly brambory a na druhé půlce žito. Plodiny se na obou půlkách pole pravidelně rok co rok střídaly. Práce v hospodářství (zejména pak sázení a vyorávání brambor, senoseče) se zajišťovaly především ručně se zapojením celé rodiny včetně dětí. Za koně či krávu byl zapojen žebřiňák, na kterém se seno nebo brambory v pytlích převážely k domu. V pozdějších letech přibylo vykrmování ustájených býků, kteří se na podzim nechali odvézt na porážku. Důvodem bylo i to, že nepříliš rozlehlé louky poskytovaly rodině jen omezené zásoby sena na zimu především pro koně a pro krávy, které dávaly mléko. Byla to doba, kdy člověk žil více v souladu s přírodou a ke krmení hospodářských zvířat využíval pouze přírodní prostředky daného místa: čerstvou trávu – ať už nasečenou kosou, či trávu na pastvě, kvalitně usušené seno a čistou pramenitou vodu. Přikrmování umělými krmnými doplňky bylo nemyslitelné.

V sedlácké tradici svých předků pokračovala i má babička – doma ve chlévě byla vždy alespoň jedna kravka (klasická česká straka) na mléko, pro které si s bandaskami chodili lidé ze vsi, slepice na dvoře (na noc zavírané ke krávě do chléva) chované ke snášení vajec anebo do vydatné polívky a samozřejmě koza. Čerstvě nadojené mléko se přecedilo dvakrát přes plátýnko a uložilo v kameninových krajáčích do sklepa. Druhý den se pak svrchu odebírala smetana, z níž se stloukalo máslo. Pakliže to čas, zdraví a síla hospodářů dovolily, byli součástí hospodářství i býčci na výkrm.

S hospodářstvím babičce vždy vypomáhal můj tatínek, který po smrti svého otce zastával mužskou sílu v domácnosti. Sedlačení tedy máme v krvi. Přesto ale trvalo ještě řadu let, než se z tatínka stal onen „ekosedlák“ v pravém slova smyslu. I na mé dětství mělo domácí hospodářství vliv – často vzpomínám na doby, kdy se za slunečného dne pobraly všechny hrábě a vidle, co jsme doma měli, a celá rodina vyrazila na louku obracet seno nebo je hrabat a tvořit stohy a následně je skládat na připravený valník. Jako děti jsme pak seno ve valníku sešlapávaly, aby se na jednu fůru převezlo sena co nejvíce. Pomocí koně (později s pomocí traktoru) se seno sváželo ke stodole či k vikýři půdy, kde se ručně vhazovalo z valníku do vršku na půdu. V uvozovkách „odměnou“ nám byla každé ráno sklenička čerstvého nadojeného kozího mléka. Jako děti jsme sice nadšení z bio kozího mléka tolik nesdílely, ale dnes mu nej-

Babička Marianne Zettlová

Předkové s povozem

spíš vděčíme za život bez alergií a častého stonání.

Po předcích tak naše rodina zdědila pevný a hlavně zdravý základ pro v dnešní době moderní ekologické zemědělství. Stejně tak můj tatínek Petr Zettl z Rudného (obec Vysoká Pec), který si v Rudném v roce 1998 založil živnost samostatně hospodařícího rolníka. Od té doby zde hospodaří s počtem okolo 20 kusů skotu na 40 hektarech pastvin a luk. Svou firmu založil s kravkou Peťulou, černobílou dojnou krávou (plemeno Holštýnský mléčný skot), která tvořila základ jeho stáda a byla dojnou krávou v našem domácím chlévě. V té době k nám na farmu zavítala i dvojčata skotu Charolais, Lucka a Fredy, která jsme jako děti s tatínkem přikrmovali nápojem ze sušeného mléka a pomocí lahví s dudlíkem. Ostatní skot tvořila plemena červených Limousine a černé Aberdeen Angus. Když v roce 1998 začal tatínek budovat svoji farmu, měl k dispozici pár hektarů pozemků – vesměs soustředěných kolem rodného domu, pár hektarů z restitucí po dědečkovi z otcovy strany (původně z obce Rolava/Sauersack), část pronajatých pozemků od pozemkového fondu a obce a pronajatý kravín bývalého státního statku v Rudném.

V současné době tvoří farma uzavřenou jednotku. Všechny pozemky, všechna zvířata podléhají režimu ekologického zemědělství. Pastviny jsou lemovány elektrickými ohradníky, ploty z ostnatých drátů, jež si ještě jako dítě vybavuji v okolí státního statku, jsou v dnešní době již nemyslitelné. Tatínek od svých předků samozřejmě pochytil i způsob komunikace se zvířaty. Proto každá naše kravka slyší na zvolání móčl, móčele (podle tety Margit to bylo původně moučel nebo múčel), což v místním německém dialektu znamená kráva. Německá kráva totiž nedělá bú jako česká, ale mú. V důsledku celoročního venkovního pobytu na pastvinách jde o polodivoká zvířata, takže i my, přestože jsme členové rodiny a krávy jsou na nás alespoň trošku zvyklé, se během pobytu mezi zvířaty musíme mít na pozoru. Některé z nich jsou však naši odchovaní mazánci, kteří sami přijdou a nechají se podrbat mezi rohy a rukou utrženou trávu žerou přímo z rukou. To jsou ty, které jejich mámy krávy nenechaly sát mléko a ony byly odkázány zcela na pomoc člověka. Těm tatínek nahrazoval mámu v podobě náhradní výživy s mléčným příkrmem. Tato telátka jsme měli na loukách hned vedle domu a přikrmovali je několikrát denně. Všechna vždy slyšela na jméno Dudu.

Velkým mezníkem pro zemědělce, nejen pro ty ekologické, byl rok 2004, kdy Česká republika vstoupila do Evropské unie a zemědělství začalo být ovlivňováno tzv. společnou zemědělskou politikou EU. Touto změnou sice nastala stabilizace příjmů naší farmy formou dotací, ale na druhé straně nastal proces hospodaření ovlivněný celou řadu povinností, předpisů a v neposlední řadě byrokracií. Podle slov mého tatínka je i na obyčejné sedlačení dle všech nařízení, zákazů a doporučení EU potřeba přinejmenším „jedna vysoká“. Na farmě se tedy musí dodržovat přísná pravidla ekologického zemědělství – skot se pohybuje po pastvinách zcela volně, k jeho uvázání (či uzavření do menšího ohrazeného prostoru) dochází pouze na dobu zcela nezbytnou, například při inseminaci či odebrání vzorků

Ekozemědělec Petr Zettl

Druhově bohatá louka

krve před případným prodejem. Při ekologickém chovu musí být veškerá půda obhospodařována podle pravidel ekologického zemědělství, kdy na každý kus skotu připadá koeficientem stanovena dusíková zátěž pro pastviny či louky. Celkový počet jedinců ve stádu se vždy odvíjí od celkové plochy, kterou farma disponuje. Základem úspěšného chovu je každoroční obnova základního stáda, jež je na farmě Zettl zajištěna novými přírůstky telat, jež přirozeně nahrazují starší kusy skotu. O tom, že jde o menší farmu v rodinném duchu, svědčí i fakt, že každé zvíře má své jméno. A tak jsou některé kravky pojmenované podle vnuček nebo podle výrazného znaku narozeného telete. Dojde-li inspirace, je vybráno jméno podle kalendáře v den, kdy se tele narodilo. Tato jména nefigurují v žádném oficiálním registru. V současnosti jsou zde chována masná plemena Limousine a Charolais.

Produkce vysoce kvalitního hovězího biomasa však není jediným významným přínosem dnešních krušnohorských ekosedláků. V oblasti Krušných hor se jedná také o spásání a využití těžko dostupných trvalých travních porostů, čímž je zajišťována údržba a péče o zdejší krajinu. V minulých letech se tatínek zapojil do Soutěží horských luk, kde v rámci projektu DVL – Projekt Trvalé travní porosty Sasko získal v roce 2007 ocenění za nejkrásnější (druhově nejbohatší) louku Krušnohoří, a to jak z české, tak i německé strany. Podle vyjádření porotců jde o ukázkový příklad druhově velmi pestré kvetoucí louky s pozoruhodným množstvím druhů na úzkém prostoru. Její velmi dobrý stav je dán pravidelným, pečlivým a z hlediska ochrany přírody optimálním využíváním (sečení probíhá v druhé polovině června, případně na začátku července. Následuje extenzivní spásání skotem v srpnu/září, nepřímý výtěžek semen v senu skrze zkrmení loňských zásob sena). Pokračování tohoto způsobu využívání louky je potřebné k zachování jejího dnešního stavu. Z velmi početného množství nalezených druhů bychom mohli uvést arniku, jestřábník chlupáček, krvavěnku či čertkus a mnohé další. Tak taková je louka zvaná „Pod Moravcem“ na Havraním vrchu.

V případě luk a pastvin spadajících pod farmu Zettl však nejde pouze o druhovou pestrost flóry. Některé louky a pastviny jsou obhospodařovány ve zvláštním režimu kvůli výskytu chráněného ptactva, jako jsou chřástal polní či bekasina otavní. Pro zajištění jejich bezpečného hnízdění a vyvedení mláďat je nutné při sečení luk, kde se chřástal vyskytuje, dodržovat stanovené termíny a způsoby sečení. Na těchto loukách tak senoseče mohou začít až po 15. srpnu a zároveň je nutné dodržovat sečení od středu louky k jejímu okraji. Z důvodu častého výskytu hnízd tohoto silně ohroženého druhu nevytváří tatínek silážní zásoby, pro něž je potřeba sečení již v průběhu června. Přihlédneme-li ke skutečnosti, že červen a červenec bývají v Krušnohoří nejteplejšími měsíci, je kvalitní prosušení sena sečeného v srpnu někdy až nesplnitelný úkol. I tak se s touto skutečností celá farma vždy vypořádala.

Ekologické zemědělství můžeme považovat za velmi pokrokový a moderní způsob hospodaření, jenž staví na mnoha letitých zkušenostech našich předků tím, že bere ohled na koloběhy a závislosti v ekosystémech, například bez použití krmných doplňků. Ekologické zemědělství velmi významně přispívá k zachování životního prostředí a k péči o něj. Je třeba si uvědomit, že jde o tvrdou práci probíhající za jakéhokoliv počasí, pod širým nebem, bez ohledu na to, zda je víkend či státní svátek. Každý člověk pracující v zemědělství musí mít ke své práci silně pozitivní vztah, a i proto ekosedláci dnešní doby mohou představovat vyvolené osoby, které zajišťují pojítko mezi minulostí (zkušenostmi svých předků) a moderní dobou a kteří vykonávají zemědělskou práci nejen v souladu s trvale udržitelným rozvojem, ale i v souladu s tvrzením, že naši zemi jsme nezdědili po svých předcích, ovšem máme ji pouze vypůjčenou od svých dětí.

Martina Zettlová

Limousinský skot na volné pastvě

Když písně Antona Günthera zaznějí v jeho rodném městě

Slepý hráč na citeru Winfried Stettinius

František Severa z Rudného se svou harmonikou

To musí být velice zvláštní den, když už v 9 hodin ráno čeká zhruba padesát lidí na otevření kostela sv. Anny v Božím Daru. Tito lidé už vědí, že při zpívání písní Antona Günthera není v kostele nikdy dost míst k sezení. Tak tomu bylo i letos 6. června.

Krušnohorský básník a muzikant Anton Günther se narodil v Božím Daru 5. června 1876. Ještě dnes oslovuje jeho hudba s hlubokomyslnými a nadčasovými texty mnoho Krušnohorců, kteří ji rádi poslouchají i zpívají. Aby se zachovala vzpomínka na velkého syna města, zve každoročně jeho vnuk Anton Günther Lehmann do kostela bývalého hornického městečka ke zpěvu jeho písní.

Ačkoli v minulosti navštěvovali tuto akci téměř výhradně obyvatelé sousedního Saska, je potěšitelné, že dnes je čím dál častěji mezi posluchači vidět i dnešní obyvatele regionu. Jistě není zcela jednoduché rozumět krušnohorskému nářečí, i když ovládáte němčinu. Proto byly některé z nejznámějších písní přeloženy do češtiny a při různých příležitostech je prezentuje pan Nečas z Ostrova.

Při letošním zpívání nadchli příznivce Antona Günthera pěvecká skupina Auetal, chór Krušnohorského spolku Johanngeorgenstadt a mužský pěvecký sbor z Breitenbrunnu stejně jako duo Andreas Riedel a Marcus Löscher se svými bandoneony i sólisté Anton a Lilly Köhlerovi, Frank Mäder, František Severa z Rudného a slepý Winfried Stettinius se svou citerou. Franz Nestler se svými trefnými básněmi doplňoval atmosféru této zdařilé akce.

Letos se nezpívaly pouze písně Antona Günthera. František Severa svou hudbou odvedl posluchače jednak do Slavkovského lesa a dále písní „Trinksaifner Lied“ (Píseň z Rudného), kterou napsala jeho matka Rosa, zavzpomínal na své rodné místo. Od skupiny Auetal zazněla i méně známá píseň „Die Glocken von Böhmen“ (Zvony z Čech). Text a noty k ní obdržel Anton Günther Lehmann od loni zemřelé vedoucí ženského pěveckého sboru v Kraslicích paní Edeltraud Rojíkové a předal je pěveckým sborům z Breitenbrunnu a Johanngeorgenstadtu.

Jedním z vrcholů téměř dvouhodinového programu bylo přehrání šelakové gramofonové desky z roku 1929, na níž byl slyšet hlas Antona Günthera v písni „Es Laabn is e Büchel“ (Život je knížečka).

Se slovy „So Gott will und wir leben“ (pokud bude Bůh chtít a my budeme žít) se rozloučili interpreti i účastníci v naději, že se v Božím Daru při zpívání písní Antona Günthera setkají i příští rok.

text a foto: Ulrich Möckel

Frank Mäder

Franz Nestler přednášel své vlastní básně

Doporučujeme kulturní, společenské a sportovní akce

Kulturní akce
18. 7. - XXIII. Country sešlost (Vysoká Pec; 19:19)
18. 7. - 4. hřebečenský montánní výšlap
(parkoviště u Abertamské křižovatky pod odbočkou na Mariánskou; 10:00)
25. 7. - Anenská pouť (Boží Dar)
25. 7. - Den kostela ve Volyni (kostel Volyně; 14:00)
25. 7. - Ostrovská veseřice: 4. ročník trampské letní scény
(Mírové náměstí, Ostrov; začátek v 10:00)
1. 8. - Chvála medu (Horní Hrad)

Koncerty, divadla
18. 7. - Rusalka (Amfiteátr Loket; 21:00)
19. 7. - BLUETET Bluegrass Band (Mírové náměstí, Ostrov; 15:00)
25. 7. - KSO: Letní operní koncert (Lázně III, Karlovy Vary; 19:30)
25. 7. - Tomáš Klus (Zámecký park, Ostrov; 20:00)
28. 7. - Country skupina Patriot (Curie, Jáchymov; 19:30)
31. 7. - Selské bouře v Ostrově (Klášterní areál, Ostrov; 19:30)
31. 7. - Divokej Bill (Amfiteátr Loket; 21:00)
1. 8. - Varmužova cimbálová muzika (Větrný vrch, Ostrov; 16:00)
6. 8. - KSO: Pocta Beethovenovi (Lázně III, Karlovy Vary; 19:30)
7. 8. - Sen noci svatojánské (Amfiteátr Loket; 21:00)
21. 8. - Buty, Voxel (Zámecký park, Ostrov; 19:00)

Kolonádní koncerty KSO
16., 17., 18. 7. - Mlýnská kolonáda (16:30)
19. 7. - Mlýnská kolonáda (10:00)
21. 7. - Mlýnská kolonáda (14:30; 16:30)
22. 7. - Mlýnská kolonáda (16:30)
23., 24., 25., 26. 7. - Tržní kolonáda (15:00)
28., 29., 30., 31. 7. - Mlýnská kolonáda (16:30)
1., 4., 11., 12., 13., 14., 15., 16. 8. - Mlýnská kolonáda (16:30)

Výstavy, přednášky
16. 7. - Jan Hus: Kacíř, nebo mučedník?
(infocentrum, zámek Ostrov; 18:00)
30. 7. – 27. 9. - Hele kniha! (letohrádek Ostrov; vernisáž 17:00)
6. 8. – 13. 9. - Jaroslav Horálek: Zápas s drakem
(Galerie umění, Karlovy Vary; vernisáž 17:00)
do 31. 7. - Nejdek známý a neznámý: výstava pohlednic a fotografií do r. 1945 (předsálí kina Nejdek)
do 2. 8. - Příběhy míst: Topografie soudobé paměti národa
(bývalá restaurace na radnici v Jáchymově)
do 2. 8. - Miroslav Pechánek: písmo, obraz, film
(Galerie umění, Karlovy Vary)
do 16. 8. - Václav Špála: Nemaluji krajiny, ale sebe
(letohrádek Ostrov)
do 23. 8. - Století páry (stará radnice, Ostrov)
do 30. 8. - Jára Cimrman světoběžník a vynálezce
(Klášterní kostel, Ostrov)
do 30. 8. - Kouzelné světy Karla Zemana
(Interaktivní galerie Becherova vila, Karlovy Vary)
do 31. 8. - Od Mnichova 1938 do osvobození 1945
(dvorana, zámek Ostrov)
do 31. 8. - Fotografická výstava Peru (Statek Bernard)
do 31. 8. - Kamila Štanclová / Dušan Kállay
(Galerie Drahomíra, Karlovy Vary)
do 31. 8. - Die bunte Welt der Digedags
(Wiesenthaler K3, Oberwiesenthal)
do 27. 9. - 1. světová válka (Muzeum Nejdek)
do 28. 9. - Rozmanitá strohost II (letohrádek Ostrov)

Sport
17. 7. - Závody veteránů Carlsbad Classics
(okres Karlovy Vary, Abertamy cca 11:30)
18. 7. - Kamil Trefil – triatlon (Přebuz – Bublava)
18. 7. - Horský běh Perštejn – Klínovec
25. 7. - Memoriál M. Jiřinského a R. Panyho – fotbalový turnaj (Abertamy)
26. 7. - 12. Kamm-Bike-Cross Johanngeorgenstadt
14.–16. 8. - Rock Point: Horská výzva (Boží Dar)
15. 8. - Karlův krok (Boží Dar)
16. 8. - Spartan Race (Klínovec)
16. 8. - Cyklovýlet Vier-Hübel Tour
(Parkoviště P1, Oberwiesenthal; start 10:00)

Pouť na Mariánskou

Poutníci na cestě z Jáchymova

Modlitba před posvěcením kříže

V areálu bývalého kapucínského kláštera na Mariánské

O víkendu 3. a 4. července se v Jáchymově vzpomínalo na dnes již zbouraný kapucínský klášter na Mariánské. V pátek 3. července zahájil celou akci přednáškový podvečer v Královské mincovně, kde si plný sál vyslechl tři velmi zajímavé přednášky. Oldřich Ježek se zamyslel nad geniem loci místa, Zdeňka Čepeláková představila historii kapucínského řádu a kláštera na Mariánské a Josef Halla se věnoval padesátým létům a demolici kláštera. Návštěvníci si zároveň mohli prohlédnout výstavu věnovanou klášteru, kterou zpracoval Jaroslav Ochec. Tu je možné zhlédnout v Královské mincovně do konce prázdnin.

V sobotu zahájila pouť z Jáchymova k areálu bývalého kláštera na Mariánské mše v kostele sv. Jáchyma. Po staré poutní cestě se společně s farářem Markem Hricem vydalo na padesát poutníků všech věkových kategorií. U dolu Svornost a u kapliček na Novém Městě jsme si odpočinuli při vyprávění Jaroslava Ochece a za zvuku houslí a harmoniky, které nás provázely i na každém dalším zastavení. Nad Mariánskou po krátké modlitbě proběhlo slavnostní posvěcení obnoveného kříže.

Krásný výhled do údolí přímo vybízel k zastavení a krátkému rozjímání. To nejhorší stoupání všichni překonali v pořádku, a tak se už jen scházelo ke kapli u památných lip, kde všem poutníkům pan Ježek přednesl velmi silnou pověst, jež se váže právě k těmto lipám. Celé putování bylo zakončeno v areálu bývalého kláštera u pozůstatků klášterní zdi s branou, mezi vystavenými díly řezbářského sympozia. Zde Marek Hric popřál tomuto místu, aby se opět otevřelo všem poutníkům, kteří tudy budou procházet, a všem, kteří přijdou zavzpomínat na ty, již zde v minulosti žili i trpěli.

Bohatý program pokračoval u chaty Lesanka, kde na všechny vyprahlé poutníky čekalo teplé i studené občerstvení, živá hudba, bazén a spousta atrakcí pro děti.

I přes (ne)přízeň počasí se celá akce vydařila a všichni poutníci ji zdárně dokončili. Věříme, že letošní první obnovená pouť nebude poslední a v příštím roce se opět sejdeme a všichni zavzpomínáme na kapucínský klášter a všechny ty, kteří zanechali svoji stopu v jeho dnes bohužel již zbořených zdech.

Markéta Kutějová,
infocentrum Jáchymov
foto: Jiří Kupilík

Nejdecká pouť a oslavy města Nejdku

Největší hvězdou 26. nejdecké poutě byla jistě Věra Špinarová

V sobotu 20. června proběhla v Nejdku v pořadí již 26. pouť. Vzhledem ke stavební činnosti přímo v centru města (zlepšení vodohospodářské situace) byla letošní pouť soustředěna do prostoru horní části náměstí Karla IV. I přesto si řada lidí cestu na pouť našla. Nechyběly pouťové atrakce, stánky s různým zbožím či koutek pro děti. Odpoledne sehráli žáci a učitelé ze ZŠ Nejdek v zaplněném velkém sále kina divadelní představení Páni kluci. Po celý den byla na pódiích na náměstí a u hasičské zbrojnice slyšet hudba mnoha žánrů. Dopoledne vystoupili mj. žáci a učitelé z místní základní umělecké školy, odpoledne posluchači přivítali písničkáře Jaroslava Hutku a večer patřil příznivcům Věry Špinarové.

V neděli po 14. hodině proběhl v zaplněném sále kina pořad věnovaný oslavám města Nejdku, které si 1. července letošního roku připomnělo již 675 let od své první písemné zmínky. Na akci připravenou městem Nejdek a o. s. JoN – Jde o Nejdek zavítali též hosté z Německa: starosta města Johanngeorgenstadtu Holger Hascheck, bývalý dlouholetý primátor města Augsburgu Hans Breuer a spolu s ním i bývalí obyvatelé nejdeckého okresu, žijící dnes zejména v Augsburgu.

Po úvodním projevu starosty města Nejdku Lubomíra Vítka vystoupil se svým příspěvkem Herbert Götz, zástupce města Augsburgu, který hovořil za omluveného primátora města Kurta Gribla. Z dalších mluvil (česky a německy) Josef Grimm, rodák z Abertam a současný předseda spolku Heimatgruppe Glück auf z Augsburgu, které soustřeďuje obyvatele někdejšího nejdeckého okresu a mj. pečuje také o tamní muzeum města a okresu Nejdek. Kronikář města a předseda o. s. JoN – Jde o Nejdek Pavel Andrš seznámil přítomné s minulostí Nejdku a Nejdecka a zaměřil se především na události 20. století.

Program vyplnil dvakrát klavírním vystoupením Aleš Vítek.

Během pauzy se mohli přítomní v předsálí kina občerstvit, obstarat si suvenýry z oslav a zhlédnout výstavu starých nejdeckých pohlednic a fotografií. Výstava, jež vznikla za spolupráce s Heimatgruppe Glück auf z Augsburgu, je k vidění v galerii Zelená sedma do konce července. Poté akce pokračovala promítáním filmového dokumentu o Krušných horách z roku 1937, v němž bylo možné vidět Jáchymov, Horní Blatnou, Boží Dar a další místa regionu. Po projekci následovalo ocenění významných Nejdečanů, kteří dovršili věk 70 let a zároveň dlouhodobě pracovali či doposud pracují ve prospěch města v různých oborech. Oceněny byly tyto osobnosti: Jiří Bydžovský, Anita Donderer, Marta Dvořáčková, Herbert Götz, Karel Hlávka, Miroslav Holeček, Heřman Kouba, Milan Michálek, Berta Růžičková, Kurt Třeba a Marie Váchová. Slavnostní odpoledne bylo zakončeno komentovaným promítáním unikátního filmu o folklórních slavnostech Svazu Němců, které se konaly v Nejdku ve dnech 5. až 8. srpna 1927 za účasti přibližně 10 000 návštěvníků.

Pavel Andrš
foto: Soňa Taušková

Oceněné osobnosti města

Slavnostní otevření přírodovědného parku v Osvinově

Karel Janoušek vítá první návštěvníky

Starosta Miloslav Záleský s jedním z obyvatelů – užovkou stromovou

V sobotu 20. června krátce po jedenácté hodině dopoledne byl po krátkém přivítání Karlem Janouškem, předsedou spolku Zamenis, za přítomnosti starosty obce Stráž nad Ohří Miloslava Záleského, pod niž Osvinov spadá, ředitele ZOO v Plzni Jiřího Trávníčka, Petra Šípka z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze a početné skupiny návštěvníků všech věkových kategorií slavnostně otevřen areál „Hadího údolí" v Osvinově.

Všichni účastníci si mohli prohlédnout i „osahat" živé zástupce hadů nejen z naší přírody v čele s 1,5metrovou užovkou stromovou (lidově eskulapem), ale i mohutný exemplář krajty mřížkované z plzeňské zoologické zahrady. Na relativně malém prostoru se vedle tabulí s informačními materiály nabízely k prohlédnutí kromě zástupců plazů i další skupiny drobných živočichů, brouků, raků atd. Nechybělo ani občerstvení a pro děti byl připraven dětský koutek se soutěžemi.

Akce určitě splnila očekávání všech milovníků přírody na sto procent.

Jiří Kupilík

Obnovení naučné stezky Jáchymovské peklo

Zdeněk Vandrholec odhalil ceduli č. 1

Skupina The Tap Tap

Dobré očekávej, na zlé buď připraven. Těmito slovy ukončil v sobotu 27. června svůj krátký projev Zdeněk Vandrholec, bývalý mukl a jeden ze tří kmotrů obnovené stezky Jáchymovské peklo v Jáchymově. Tuto stezku a hornický skanzen Štola č. 1 vybudoval zhruba před deseti lety Hornický spolek Barbora. Stezku potom dlouho nikdo neudržoval, byla zde také celá řada majetkoprávních nejasností. Nyní dobrovolnický spolek Političtí vězni.cz zhotovil nové informační tabule s rozšířeným obsahem. Stezku převzalo se závazkem následné péče město Jáchymov.

V půl jedenácté začala prohlídka stezky. Řada účastníků si prošla celou trasu a se zájmem vyslechla zasvěcený výklad autorů. Stezka nabízí všem zájemcům kromě údajů na informačních tabulích o táborech z doby intenzivní těžby uranu i procházku nádhernou krušnohorskou přírodou s dalšími informacemi o bohaté historii města. I před obnovou byla stezka hojně navštěvována právě pro svůj turisticko-historický potenciál. Procházku se začátkem v Jáchymově u kostela vřele doporučujeme nejen návštěvníkům a obyvatelům Jáchymova. Další informace lze získat v informačním centru na radnici.

Slavnostní znovuotevření stezky bylo ukončeno v jáchymovském kulturním domě koncertem skupiny The Tap Tap. Dvacet handicapovaných hudebníků svým nadšením dokázalo strhnout zaplněný sál. Před koncertem vystoupila s příspěvkem Hana Truncová, jež strávila ve vězení 13 let za napomáhání při „ilegálním“ přechodu hranic. O přestávce byly promítány představy o vzhledu táborů Svornost a Rovnost s příslušným komentářem od univerzitních pracovníků z Ústí nad Labem a Prahy. Zajímavý program, který moderoval ředitel neziskové organizace Političtí vězni.cz Tomáš Bouška, byl zakončen českou státní hymnou.

Po koncertu jsem Tomáši Bouškovi (TB) a jeho nejbližšímu spolupracovníku Romanu Ševčíkovi (RŠ) položil několik otázek.

Jak jste přišli na myšlenku revitalizovat naučnou stezku Jáchymovské peklo?

TB: Do Jáchymova jezdím pravidelně od roku 2006 a navštěvuji i naučnou stezku. S nelibostí jsem sledoval rostoucí devastaci způsobenou přírodou i vandaly. Dále jsem zjistil, že návštěvník nedostává dostatek potřebných informací. Myšlenka, že bychom ji sami mohli obnovit, doplnit informacemi a anglickým překladem pro zahraniční návštěvníky, nás napadla asi roku 2013. Projekt jsme spustili s Romanem Ševčíkem vloni na podzim. Vydali jsme se cestou veřejné sbírky.

Co bylo na vaší cestě nejobtížnější zrealizovat, překonat?

RŠ: Okolo problematiky této stezky je veliké množství protichůdných názorů a zájmů. Ty bylo nutné překonat. Přesvědčovat, vysvětlovat.

Co se vám povedlo, z čeho máte největší radost?

RŠ: Já jsem pracoval na cedulích a mám radost z toho, jak nakonec vypadají.

Jak vidíte budoucnost stezky?

TB: Stezku chceme stále sledovat a vylepšovat ve spolupráci s městem Jáchymov a také se sokolovským muzeem. Dnes nám starosta Jáchymova Bronislav Grulich opět potvrdil, že město má o její existenci zájem, že ji bude udržovat a pečovat o ni i v budoucnu.

Jaroslav Ochec

Pohled do sálu na závěr akce

Tomáš Bouška, ředitel neziskové organizace Političtí vězni.cz

Nad Indií vyhrály Krušné hory

Alice a Anbu Mahesh žijí spolu se svými dvěma dcerami Žofkou a Amálkou od září loňského roku v kdysi nejmodernějším domě Jelení, tzv. Vile. V srdci krásné a divoké přírody Krušných hor tu jsou již skoro celý rok.

Rodina Maheshů před svým životním snem – dříve nejmodernějším domem v Jelení

Kdy jste byli poprvé v Jelení a proč jste se vlastně rozhodli žít na tak odlehlém místě?

Původně jsme plánovali život v Indii, chtěli jsme mít nějakou ekofarmu uprostřed indického venkova, takový projekt, kam by mohli jezdit na pomoc „Západáci" a poznat indický život v zapadlé vesnici, vlastně pravou indickou kulturu. Dál jsme se ovšem v našich plánech nedostali. Do České republiky jsme nakonec odjeli kvůli mému těhotenství, před otěhotněním jsem měla horečku dengue, takže jsme se rozhodli raději pro bezpečnější prostředí, i když je to relativní pojem. V Praze nám bylo po nějaké době jasno, že chceme bydlet někde uprostřed krásné přírody.

Do Jelení jsme se dostali náhodou. Byli jsme zde na dovolené i s naší tehdy dvouměsíční dcerou Žofií. Já jsem přijela s ní a mojí maminkou autem a Anbu se zbytkem rodiny na kole. Sešli jsme se shodou náhod právě u tohoto domu. Bylo to jako ve vidění, nádherné louky, lesy a tenhle překrásný dům. Všichni byli okouzleni a nezávazně na sobě jsme si každý říkali, že tohle koupit by byla paráda. Pak jsme si ale domluvili prohlídku a starší a zkušenější část rodiny vycouvala, dům byl uvnitř zpustlý. Anbu a já jsme se museli s vidinou také rozloučit, hlavně kvůli ceně. Později jsme hledali jiné domy, avšak nic nás tak nenadchlo. Po roce byla moje máma na kole v Jelení znovu. I když vůbec nechtěla, abychom dům koupili, nemohla si pomoci a zavolala nám, že je stále na prodej. Tak jsme zkusili smlouvat znovu a usmlouvali mnohem lepší cenu, s menším pozemkem a bez okolních budov (dům vedle nás je stále k prodeji). A protože je náš dům ohromný, nechceme ho využívat sami, chceme ho otevřít pro ostatní, pro přenocování, pro jednotlivce i skupinové aktivity.

Neměli vaše rodiny či přátelé jisté obavy, když jste tento historicky zajímavý cihlový dům, který v dobách socialismu sloužil jako ubytovací zařízení a posléze byl dlouho prázdný, koupili?

Jak už jsem naznačila, rodina o nás obavy měla a snažili se nám náš záměr rozmluvit. Ve skutečnosti se jim místo a dům od začátku moc líbily. Každého ovšem odrazuje, když si představí tu spoustu práce a peněz, co do toho budeme muset vložit. V očích (nejen) naší rodiny jsme velcí blázni. I tak sem ale za námi jezdí a úžasně nám pomáhají.

Neodrazovalo vás ani drsné horské podnebí, dlouhé a zasněžené zimy?

Já mám zimu a sníh moc ráda a jsem dobrodružné povahy, baví mě výzvy. Anbu zase žil celý život v tropických vedrech – zima a deštivé počasí je v jižní Indii symbolem nádherného dne. Za sněhem Anbu cestoval několik tisíc kilometrů do Himalájů, až když mu bylo třicet let. A tak se tu již těší na zimy plné sněhu, tuto zimu však tolik sněhu nebylo. Na druhou stranu nyní jsme již očekávali léto, a je stále pěkná zima, v druhé polovině června jsem už doufala v lepší počasí. Prý to však není běžné počasí a chladněji je teď všude. Doufáme, že se nám tu léto nakonec ještě ukáže, i když jsme si vědomi, že žijeme v nejchladnější části Krušných hor.

Můžete našim čtenářům přiblížit, jaké máte s tímto domem uprostřed přírody plány?

Plánujeme zde mezinárodní centrum pro ty, kteří chtějí pocítit přátelské, nekomerční prostředí, levně cestovat, něco se dozvědět o indické i české kultuře, o historii tohoto místa. Nabízíme ubytování pro méně náročné, v menších i větších pokojích, možnost využívání kuchyně vybavené indickými kořením, poradíme, jak vařit indická jídla. Chceme zde pořádat i kurzy jógy, meditace, indického vaření. Místo mohou využívat různé zájmové skupiny, například pro jógu, tanec, meditace a další.

Při renovacích volíte poněkud nekonvenční cesty. Za přenocování a stravu vám pomáhají převážně mladí dobrovolníci z různých zemí. Co je hlavní myšlenkou tohoto systému?

Je to založené na principu sdílení, naší snahou je využívat systém založený na penězích co nejméně. Jde vlastně o výměnu pomoci. Díky takto zaměřeným internetovým platformám k nám mohou jezdit mladí lidé, kteří chtějí s méně penězi poznávat svět, cestovat nekonvenčním způsobem, něco se přiučit, poznat sami sebe a třeba si uvědomit, co je pro ně v životě důležité. Pro nás je to zase možnost poznat tyto lidi a jejich kulturu, využít jejich pomoc a rekonstruovat

Při rekonstrukčních pracích se objevují relikty z dřívější historie domu, například tmavomodrá omítka stěn. Podobné pozůstatky zapomenutého času budou podle možností zachovány.

Rodina Maheshů se raduje z toho, co se jí už podařilo, i když je před ní stále ještě velmi mnoho práce. Tato pracně obnažená cihlová zeď by se v budoucnu měla stát poutadlem místnosti

První úspěchy, na které je rodina Maheshů pyšná: kuchyně pomalu získává podobu

náš dům svépomocí, což nás baví, a naučíme se tak spoustu věcí nejen o rekonstrukci domu.

Dalo by se říci, že se tato samota na konci světa, ale v srdci Evropy stává místem setkání různých národů. Z jakých zemí jste již tedy uvítali pomocníky?

Z Německa, Austrálie, Anglie, Skotska, Nizozemí, Francie, Brazílie, Lotyšska, Polska, Česka, Nového Zélandu a Španělska. A v plánu jsou další.

Navázali jste již také kontakty s obyvateli okolních obcí?

Známe již pár lidí v Nových Hamrech, někteří nám i pomáhají s rekonstrukcí, účastníme se zdejších aktivit. S dcerami navštěvujeme i skvělé rodinné centrum Zvoneček v Nejdku, poznáváme tedy rodiny se stejně starými dětmi. Do toho nám vyjadřují podporu lidé, kteří jsou různě spojeni s okolím nebo přímo s naším domem, třeba bývalí vojíni nebo správci rekreačního centra. Z německé strany nás také kontaktují lidé. Jsou to lidé, kteří se zde nebo poblíž narodili nebo bydlí nedaleko a zajímají se o historii tohoto místa. Jsme za každý kontakt moc rádi, dodává nám to energii do další práce.

Nabízeli vám sousedé i nějakou formu pomoci?

Ano, pomáhali nám již někteří sousedé z Nových Hamrů a jeden kluk z Kraslic. Spousta lidí nám pomoc nabídla, zatím si ještě neudělali čas, však to znáte, každý má svojí práce také nad hlavu. My máme ale radost i z vědomí, že nám ti lidé alespoň pomáhat chtějí!

Nejen v realizaci vašeho projektu, ale i ve způsobu financování využíváte nekonvenčních cest a pomoci internetu. Můžete našim čtenářům přiblížit způsob financování?

Jedná se o crowdfunding, tedy způsob získávání peněz formou sbírky na určitý projekt. Za dary mohou dárci získávat různé bonusy – většinou plody toho, na co přispívají. K medializaci projektu se využívají internet a sociální sítě. My jsme náš projekt nazvali „Mezi Jeleny“ (www.mezijeleny.cz; pozn.red.), za 45 dní jsme měli vybrat 300 000 Kč, jinak by se peníze posílaly zpět. Jako odměnu si lidé mohli vybrat pobyt u nás, tričko s jelenem, indické koření s recepty a další. Bylo to napínavé, nakonec se nám podařilo s pomocí velikého množství lidí, kteří náš projekt sdíleli na facebooku a jinak nás podporovali, částky dosáhnout. Dokonce jsme vybrali o 30 000 Kč víc.

S bývalou obcí Jelení jsou spojeny smutné události 2. světové války a následný odsun německého obyvatelstva, kvůli němuž bylo toto místo prakticky vymazáno z povrchu zemského. Jaké myšlenky vás v této souvislosti napadají? Vidíte svůj projekt jako opak tehdejších událostí – mírově, ve spojování národů, mezinárodně?

Lidé zde museli zažít mnoho krásného i zlého. Na každém kroku zde máme připomínku minulosti – základy starých domů, staré sklepy, mosty, bývalý cínový důl. Denně nám to pomáhá si uvědomit, co je v našem životě důležité. Navzdory velmi smutné historii se v Jelení cítíme dobře, místo má asi nějaký samočisticí potenciál, pro-

Rodina Maheshů při letošní pouti v Jelení u památníku dřívějších německých obyvatelů obce

tože ho každý vnímá jako místo se silnou pozitivní energií. Stačí udělat krok z domu do nádherné přírody a cítíte se skvěle. Je dobré historii znát, ale nezůstávat v ní. Lépe je pracovat na tom, aby svět byl krásné a přátelské místo k životu.

Jelení je jak pro české, tak německé turisty či cyklisty velmi oblíbeným a frekventovaným místem. Plynou z toho i pro vás určité výhody?

Ano, díky lyžařské magistrále a cyklistické stezce tu navzdory bydlení na samotě můžeme potkávat plno zajímavých lidí. Pro ně může být také zajímavé se u nás zastavit, mohou i přenocovat, popovídat si a poznat něco z indické kultury a jiného životního stylu.

Mluvíte nejen česky, ale i anglicky a německy, takže vás neomezuje prakticky žádná jazyková bariéra. Co byste chtěli sdělit turistům, kteří Jelení navštíví?

Nemusíme jim příliš říkat, stačí, aby se kolem prošli, nejlépe sami. Toto místo dokáže sdělit vše potřebné. K nám by pak měli vstoupit s pozitivní myslí, pozitivním myšlením nás lidé totiž podpoří nejlépe.

Dali jste si hezký, i když nepříliš lehký úkol. Čeho byste chtěli dosáhnout řekněme do pěti let?

Máme nějaké sny, ale nemáme lhůty, za kolik let bychom měli co dosáhnout. Jsme šťastní a naším cílem je být šťastní i nadále, užívat si každý okamžik, co se děje právě teď.

K tomu vám přeji mnoho štěstí, úspěchů a ve vašem okolí pouze milé lidi připravené pomoci.

text a foto: Ulrich Möckel

Malá Amálka fotografování zčásti prospala

Horská služba v Krušných horách působí již 60 let

V sobotu 6. června proběhly na nejvyšším vrcholu Krušných hor oslavy šedesátileté existence Horské služby – oblast Krušné hory (HS). Díky počasí, které v tento den v této části Krušných hor panovalo, byl Klínovec jasnou krajinnou dominantou k výhledům po okolí. Druhým důležitým faktorem, jenž přispěl k úspěchu celé akce, byl připravený program.

Oslavy byly zahájeny slavnostním nástupem členské základny HS Krušné hory, včetně zájemců a čekatelů ucházejících se o členství, ale hlavně seniorů a čestných členů, mezi nimiž nechyběli ti, díky nimž byla Horská služba Krušné hory v roce 1955 založena. Při této příležitosti byly uděleny pamětní medaile zúčastněným kamarádům a věnována tichá vzpomínka těm, kteří se tohoto dne nedožili. Jako každý rok i letos čekatelé, kteří v tomto roce úspěšně ukončili zá-

Slavnostní nástup členů Horské služby

Technika Horské služby

Záchrana parašutisty z terénu

kladní školu HS, složili slib, a doplnili tak řady naší členské základny. Po nástupu si účastníci z řad široké veřejnosti, pozvaných hostů a samotných členů HS mohli prohlédnout vystavenou techniku, kterou Horská služba používá pro záchrannou činnost v současné době.

S pozitivními dojmy opouštěli návštěvníci akce stan, v jehož nitru byla mapována činnost HS od jejího vzniku po současnost jak obrazem, tak i písemnou dokumentací. Dále se mohli návštěvníci pokochat expozicí historické výzbroje a zdravotního materiálu, který se pro záchrannou činnost v horách používal v minulosti. Na připravených figurínách byla ke zhlédnutí ukázka různých stejnokrojů a návštěvníci měli možnost porovnat materiály, z nichž se oblečení šilo v dobách minulých, a materiály vyráběné dnes. K tomu všemu byla prezentována filmová projekce nejen historických dokumentů, ale též současných videospotů propagujících úkoly a poslání HS.

Dopoledne i odpoledne byly k vidění ukázky záchranné činnosti. Konkrétně šlo o vyproštění parašutisty zachyceného při přistávacím manévru v koruně stromu, o evakuaci pasažérů sedačkové lanové dráhy a záchranu dělníka visícího pod balkonem televizního vysílače Klínovec pomocí lanové techniky, tzv. spustu. Dále měli návštěvníci možnost dozvědět se, jak poskytnout zdravotní první pomoc, vyzkoušet si na figuríně, jaké úkony zachraňují život při srdeční zástavě (masáž srdce, umělé dýchání) a řadu dalších zajímavostí, které s problematikou zdravotní první pomoci souvisí. Divácky atraktivní byla ukázka činnosti leteckých záchranářů HS, kteří ve spolupráci s Leteckou záchrannou službou Armády ČR předvedli evakuaci cestujících ze sedačkové lanové dráhy pomocí vrtulníku. Děti měly možnost ukázat svou šikovnost při plnění různých dovednostních soutěží, které celý program doplňovaly.

Záchrana ze sedačkové lanovky pomocí vrtulníku

Jednou z povinností pro členy HS a kritériem pro přijetí do jejich řad je každoroční splnění fyzické prověrky. V letním období jde o běh v terénu, kros o délce 10 km s převýšením přibližně 400 m s daným časovým limitem podle věku. Nejinak tomu bylo v rámci této mimořádné akce. Díky podpoře Magistrátu města Karlovy Vary se letošní fyzická etapa běžela pod záštitou primátora města Karlovy Vary a byla otevřena i pro zájemce z řad veřejnosti. V 16:30 vyběhlo na trať etapy 65 aktérů. Nejlepším třem v každé kategorii (mladší/starší; muži/ženy) byly při vyhlášení výsledků předány hodnotné věcné ceny, pro celkového vítěze byl připraven pohár.

Celá akce pokračovala do časných ranních hodin, po přesunu z vrcholu Klínovce do hospůdky ve skiareálu „Povodí“, a to za hudebního doprovodu kapely pestře poskládané z členů jednotlivých okrsků HS, zpěvu nás všech, v příjemném prostředí s pohodovým personálem. Jsme rádi, že i po 60 letech si máme stále o čem povídat. Horám zdar!

Na samotný závěr bychom chtěli poděkovat všem partnerům a sponzorům, kteří svojí podporou k důstojným oslavám tohoto kulatého výročí přispěli.

Zdeněk Mašek
foto: Stanislav Kabeš, Jan Kostík

Bikeři zavítali na Mariánskou

Závodníci na hlavní trati 30 km

Vyhlášení dětských kategorií

V sobotu 27. června ožila Mariánská závody horských kol – konal se tu první ročník závodu „Kolem Vlčího hřbetu“, který je součástí letošního seriálu cyklistických závodů „Pohár Peruna“. Trať závodu byla velmi náročná a na zdolání 30 km s převýšením přes 1 300 výškových metrů už bylo zapotřebí dobré fyzické kondice. Díky práci pořadatelů měli jezdci možnost si trasu dokonale vychutnat – nabízela jak krásné technické sjezdy, tak především těžké výjezdy, jež mnohdy vyžadovaly popoběhnout či kolo pár metrů vytlačit.

Hlavní závod ovládli bikeři Vojta Marvan a Hanka Ježková, příchozí muži a ženy bojovali na kratší 17kilometrové trati a pro děti připravili pořadatelé trasy v délce od 500 m do 7 km. Desetidílný seriál je po závodech na Mariánské přesně v polovině, závěrečné souboje se odehrají 18. října v Klášterci nad Ohří a seriál vyvrcholí vyhlášením celkových výsledků na plese Poháru Peruna v Kadani 21. listopadu.

Vojta Marvan
foto: Patrik Nádaský, Martin Pešek

Sportovní areál Eduard hostil závody v orientačním běhu

Areál Eduard se po dva červnové dny zaplnil orientačními běžci z celé republiky

Lukáš Bauer v cíli závodu

Třetí červnový víkend se stal pro téměř stovku pořadatelů ze SKOB Ostrov, EKP Praha a Stopa Praha dalším milníkem v působení těchto klubů. Společnými silami uspořádali Veteraniádu a mistrovství ČR na krátké trati v orientačním běhu pro kategorie HD16-21. Do krušnohorského sportovního areálu Eduard se podívalo celkově více než 1 100 závodníků.

Neprozkoumané lesní prostory, charakteristické velkým množstvím jam, rýh a dalšími terénními útvary vzniklými povrchovou těžbou v okolí Jáchymova, v kombinaci s vysokohorským lesem zaručovaly závodu vysokou kvalitu. Však i sami místní usedlíci „orienťáci“ byli překvapeni, co že to mají za krásný terén takřka „za barákem“.

Sobotního i nedělního závodu se v kategorii H35B zúčastnil i božídarský matador běžeckého lyžování Lukáš Bauer, jemuž se v nedělním finále podařilo vybojovat krásné 3. místo. V hlavních kategoriích získali mistrovské tituly Dana Brožková z Jičína a šumperský Vojtěch Král.

Velký dík patří starostovi města Jáchymov Bronislavu Grulichovi za pomoc s organizačním zajištěním mistrovství. Zároveň bychom chtěli pozvat sportovní veřejnost na závody oblastního žebříčku, které se budou konat ve dnech 19. a 20. září 2015 a s velkou pravděpodobností je bude opět hostit areál Eduard.

Láďa Ječmen
foto: SKOB Ostrov, Lukáš Benda

Volejbalový turnaj Horalka Cup 2015

Sportovní výkony účastníků turnaje

Cena pro vítězný tým

V sobotu 20. června hostila Loučná pod Klínovcem již 32. ročník volejbalového turnaje „Horalka Cup“. Do bojů o vítěznou trofej nastoupilo devět týmů především z Ústeckého kraje, zastoupení měly také Středočeský kraj a dokonce i Slovensko. Prvenství a dort speciálně vyrobený pro nejlepší tým turnaje nakonec vybojovalo družstvo „Třešňáci“ složené z hráčů z Loučné pod Klínovcem a Chomutova.

Po skončení turnaje následovalo tradiční posezení v klubovně doprovázené hrou na kytaru s volnou zábavou. Přestože počasí volejbalistům příliš nepřálo, sportovní výkony byly hodnoceny jako velmi kvalitní stejně jako organizace celé akce.

Josef Pinkr

UDÁLOSTI AKTUALITY

Na horách se neztrácejí pouze lidé

Ještě letos v lednu stál u státní silnice mezi Perninkem a Horní Blatnou rozcestník. Komu se asi hodil?

Leden 2015

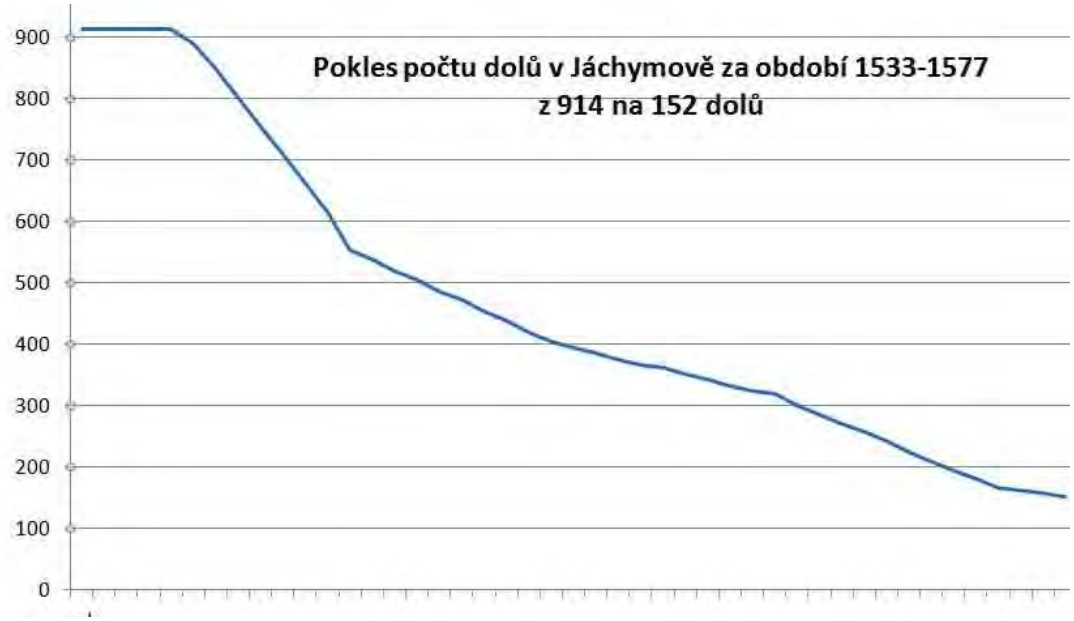

Červenec 2015

(red)

Ústup Jáchymova ze slávy po útlumu těžby stříbra

V letech 1533 a 1534 vystoupala těžba v Jáchymově na vrchol a svého maxima dosáhl i počet horníků a obyvatel města. V jáchymovském revíru pracovalo tehdy 914 dolů. Poté však nastal útlum a v roce 1577 jich bylo v provozu už pouze 152. Obrovský pád se ovšem nezastavil a pokračoval dál. Co bylo jeho příčinou?

Pokles počtu dolů z 914 na 152 v letech 1533–1577

První, co nás napadne, je, že stříbro prostě došlo. Ano, stříbro bylo z velké části vytěženo, ale ne úplně a ne tak drasticky, jak to vypadalo. Nebyly však již nové ohromné nálezy, které umožňovaly rychlé vyrabování nejbohatších partií. A řádná těžba, která zajistí úplné vytěžení revíru, je drahá, což prodražovalo i vytěžené stříbro. Dnes sice obdivujeme hloubku jáchymovských dolů, ovšem ta tehdy nepříznivě ovlivňovala těžbu. S hloubkou dolů se zvedaly náklady.

Do Evropy začalo proudit stále levnější stříbro ze zámoří. Klesala poptávka po stříbře, a tím i jeho cena. Nastala situace, kdy cena cínu byla vyšší než stříbra. Cín se sice těžil v okolí Jáchymova, nikoliv však přímo v Jáchymově. Mnoho lidí odešlo za lepším výdělkem do cínových dolů v okolí. Děkan Böhm ve své kronice již k roku 1549 uvádí důvody útlumu, které uvedlo město králi ve své žádosti o podporu. V době šmalkaldské války (1545–1547) nepřicházelo mnoho cizích horníků, neboť k možnostem důlního podnikání v Jáchymově neměli důvěru. Doly patřící cizím těžařstvům nebyly v provozu. Důlní dozorci stanovovali vysoké poplatky, kterými cizí těžaře odrazovali, a jimi opuštěné doly si připisovali pro sebe. Velké nepořádky vládly také při tavbách. Tavilo se v každé huti, což bylo dříve zakázané.

Vysoká cena nakupovaného olova nedovolovala tavit chudé rudy. Nepořádky byly i u výběrčích desátků, kteří se včas a ve správné měně nevypořádávali s mincovnou. Spory a stížnosti horníků nebyly okamžitě řešeny. Úředníci stáli královskou komoru neúměrně mnoho peněz. Část těžařů přestávala těžit po žíle do hloubky, avšak razila hlavně vodorovné štoly, které „vycházely na den“. Nárůst úředníků byl tak obrovský, že byla obava, že jejich počet přesáhne počet horníků. Již jen z uvedených úryvků je možné si udělat představu, co vše zapříčinilo pokles ještě nedávno tak výnosné těžby stříbra.

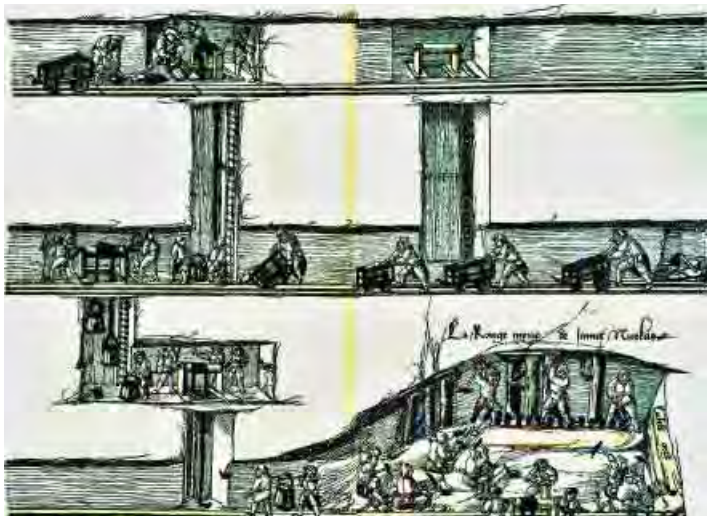
Život ve městě

I když bylo vytěženého stříbra méně a horníci odcházeli, život ve městě se nezastavil. Obyvatelé se aktivizovali a našli si jiný způsob obživy než pouhé dolování a zpracování stříbrné rudy. V Jáchymově se například začal zpracovávat cín, vzniklo zde několik cínařských dílen a výrobky jáchymovských cínařů začaly být žádané.

Rozvíjelo se také paličkování krajek. Jáchymovští obchodníci s krajkami je nakupovali i jinde v Krušných horách a poté tyto velice žádané módní doplňky dodávali i salonům do Vídně. Také knihařství a další řemesla měla stále výbornou úroveň.

Město mohlo být soběstačné a žít životem jako mnoho jiných měst té doby, kdyby na ně nedopadaly pohromy jedna za druhou. Zemětřesení v roce 1562 občany nejen vystrašilo, ale způsobilo i značné škody. Další otřesy půdy v letech 1590 a 1598 již nebyly tak silné. A což teprve rány morové. V roce 1568 zemřelo na mor více než 900 obyvatel. Po epidemii tovaryšské nemoci v roce 1580 následoval rok 1582, kdy za jediný den podlehlo moru 150 osob. V červenci téhož roku se šířila další morová epidemie, jež trvala až do Vánoc a podlehlo jí 303 občanů. V letech 1598 a 1607 zemřelo na mor 200 obyvatel. Nejstrašnější epidemie doprovázená hladomorem ke konci třicetileté války v roce 1645 přinesla nepředstavitelné utrpení. Lidé před morem utíkali do lesů.

Mimo to přišly i další pohromy. Všechny obyvatele zasáhla v roce 1573 vlna drahoty hlavně u potravin a obilí. Město trápilo mnoho lokálních požárů. Ovšem nejen oheň, také voda. V roce 1571 došlo na nálezné jámě Schweizer k průvalu důlních vod. Ani počasí nebylo k jáchymovským obyvatelům vždy přívětivé. V roce 1578 po kruté zimě přišly jarní záplavy, které dílo zkázy dokonaly. Podobně i v roce 1581 dlouhotrvající zima v březnu při tání způsobila, že voda v dědič-

V hlubokém dole pracuje mnoho lidí, hornina se mnohokrát překládá, musí se čerpat voda, větrat atd.

né Danielově štole dosáhla stropu a štola nestačila další vodu odvádět. Veliká povodeň se prohnala městem v roce 1604.

Pokles těžby se stále zvětšoval. Na konci století, v roce 1595, již byly týdny, kdy do mincovny nebylo dodáno žádné stříbro. Byly i další okolnosti, které si způsobili lidé sami. Již v roce 1553 se začaly ve městě šířit nepořádky. Jáchymovské hýření, rozmařilý život a alkoholismus se stával pověstným. B. Ringwald ve své komedii Speculum mundi okolo roku 1589 říká: „Pojď sem, můj pacholku, a zazpívej jednou jako hýřilové a opilci z Jáchymova." V těchto poměrech rostlo rychle zadlužování města. V roce 1598 činil zahraniční dluh 30 000 tolarů, domácí dluh dosáhl 9 000 tolarů. Všechny tyto okolnosti zle doléhaly na obyvatele, kteří následně město opouštěli.

Třicetiletá válka

Války v letech 1618–1648, jimž se souhrnně říká třicetiletá válka, zanechaly Evropu naprosto zničenou, ve značné morální a hmotné bídě. Válečné události se nevyhnuly ani Jáchymovu a navíc byly umocněny násilnou rekatolizací, která zde proběhla v několika vlnách a skončila až odchodem většiny protestantů.

Jáchymovské údolí se stalo přirozeným přechodem přes Krušné hory. V obou směrech jím proudily hordy žoldnéřů protestantských i katolických armád. V prvním roce válek se stavovské vojsko pod vedením saského vévody zmocnilo dosavadní bašty katolíků Plzně. Jedna z hlavních cest ze Saska k Plzni vedla přes Jáchymov. Ve městě se zdvihla vlna strachu, neboť saští vojáci plenili a drancovali. Hodně nevole zapříčinila v roce 1621 poprava českých pánů před Staroměstskou radnicí v Praze. První kráčel na popraviště Jáchym Ondřej Šlik. Rod Šliků znamenal pro obyvatele Jáchymova vždy mnoho. V roce 1624 dostává město ochranný list Salva quardia, který je měl uchránit před povinností ubytovávat vojsko. Tato ochrana

Hrůzy třicetileté války – hromadné popravy oběšením (podle rytiny Jacquese Callota)

však nebyla moc účinná. Vojáci si zřídili ležení v nedalekém Ostrově a do Jáchymova se vypravovali drancovat. Ani list samotný moc neznamenal, mnozí vojevůdci ho vůbec nebrali na vědomí, přestože byl ještě několikrát potvrzen či obnoven (1641, 1643 a 1647).

V roce 1633 se v Jáchymově ubytovala na náklady města patnáctitisícová císařská armáda. Koncem roku, 23. prosince, švédská vojska dobila a obsadila Jáchymov. V roce 1634 sasko-švédské oddíly vtrhly dále do Čech, mnoho oddílů právě přes Jáchymov. Následující rok 1635 byl pro Jáchymov snad nejtěžším, pokud se to dá vůbec posoudit. Město bylo po opakovaném vypalování, rabování a plundrování ve velmi zuboženém stavu. Obýváno bylo pouze 130 domů. Na tom měli největší vinu vojáci ze Saska. Přímo ve městě byly ubytovány tři regimenty dragounů, katzberská rota se ubytovala na hradě Freudenstein, který několikrát vypálila. Nevídané zlo prováděl regiment Chorvatů, kteří nepobírali žádný žold. Mezi občany zavládl nepopsatelný a nepředstavitelný hladomor, jenž si vyžádal mnoho obětí.

Netrvalo dlouho a roku 1640 dokonaly dílo zkázy čtyři tisíce švédských vojáků. Zcela vypálili a zničili 244 domů, další poškodili. Schopných obývání zůstalo jen 144 domů, skutečně obývaných jich ale bylo podstatně méně. Trest pro Švédy přišel brzy. V roce 1641

Ukázka umělecké práce z Jáchymova z roku 1566

v krvavé řeži poblíž Kovářské, směrem ke Klínovci (na Vřesovišti smrti – Totenheide) císařská armáda švédské vojsko porazila.

Situace v Evropě se nadále zhoršovala. V roce 1648 již armády všech bojujících stran ani nebojovaly, ovšem všude z hladu rabovaly. Nastal nejvyšší čas, ba přímo nutnost války ukončit. Dne 18. února 1649 si zúčastněné strany vyměnily ratifikační listiny o uzavření míru. Utrpení tím však neskončilo. Vše bylo rozbité, zničené, panoval hladomor, z propuštěných žoldnéřů se stávali banditě, lupiči.

Jaroslav Ochec

Použitá literatura:

Suldovský, J. – Horák, V.: Kronika horního města Jáchymova a jeho hornictví v kontextu dějin zemí Koruny české, Ústí nad Labem 2009.

Kubátová, L.: Statuta horního města Jáchymova z roku 1526, Praha 2012.

Böhm, A. P.: Gedächtnis Beitrag über die k. freye Bergstatt Joachimsthal: vom Ursprunge 1515 an bis 1835, 2004

Kosina, J.: Ilustrované dějiny světové. Díl III, novověk I, dějiny nového věku od objevení Ameriky do prvního císařství ve Francii, Praha 1926.

Vojenské ležení za třicetileté války (vlevo dole je vězení)

ZAPOMENUTÉ PŘÍBĚHY

Před 55 roky skončila samostatnost Hřebečné

Domy určené k demolici v horní části Hřebečné při silnici na Ryžovnu

Při bourání domů byly často nasazeny buldozery

V roce 1960 skončila krátká epizoda, kdy Hřebečná existovala jako samostatná obec. V souvislosti s novým územně-správním uspořádáním Československa se Hřebečná v tomto roce opět stala osadou Abertam, stejně jako tomu bylo až do závěru roku 1927, kdy se od Abertam na své přání odloučila. Místní národní výbor v Hřebečné byl zrušen a po volbách, které se uskutečnily v celé republice 12. června 1960, už pět zástupců Hřebečné zaujalo posty v MNV Abertamy.

Současně s tím se přestaly psát i řádky obecní kroniky Hřebečné, která byla vedena od roku 1956 a dnes je uložena ve Státním okresním archivu Karlovy Vary (a v digitalizované formě na www.portafontium.cz). Je vskutku symbolické, že krátce před právním zánikem Hřebečné jako samostatné obce proběhla akce, která velkou část Hřebečné zlikvidovala i ve skutečnosti.

V dubnu 1960 totiž na Hřebečnou přijelo několik desítek vojáků, kteří pomocí buldozerů začali strhávat a zarovnávat se zemí opuštěné a chátrající domy, jež zbyly po původních německých obyvatelích odsunutých v letech 1945–1946 i po dočasných nových osídlencích, kteří Hřebeč-

Hrázděné domy č. p. 75 (v popředí) a 76, zvané Modeshäuser, kolem roku 1930 (archiv Helmutha Kolitsche)

Požár domu č. p. 76 dne 9. června 1959, vedlejší č. p. 75 je již v rozvalinách

nou začali kvapem opouštět spolu s tím, jak se chýlila ke konci těžba uranových rud v Abertamech a Jáchymově. Nechme však promluvit samu kroniku (redakčně kráceno): „Již dlouho plánovaná akce začala probíhat i v naší obci. Úkolem vojáků demoličních jednotek je zbavit pohraničí zchátralých domů, demolic a bouraček, na jejichž místě budou vystaveny nové, moderní domy. Vojáci při práci používají v některých případech i střeliva, jestliže jde o kamenné základy domů. Jinak je tu snaha zachránit eternit, dále dřevo i cihly. Dřevo, jelikož bylo většinou ztrouchnivělé, bylo dáno žadatelům na otop. Cihel se nevyzískalo mnoho, neboť jde většinou o kamenné stavby domů. Celkem bylo zlikvidováno 68 budov nebo ruin. Práce byly skončeny v první polovině května. Při likvidaci bouraček byly i určité nálezy z doby nacistické vlády, o které se zajímala Bezpečnost. Tato akce probíhala i v Abertamech, Perninku a všech okolních obcích a celém pohraničním území.“

Nové, moderní domy už postaveny nebyly, zato takto Hřebečná přišla, včetně domů zbouraných už dříve, o polovinu svého domovního fondu. Z více než 200 domů, jež ve vsi stávaly před druhou světovou válkou, jich zbyla jen stovka, prakticky kompletně zmizela roztroušená zástavba v horní části Hřebečné.

Jedním z těchto domů byl i dům č. p. 76, který stával v blízkosti dnešní lyžařské magistrály nad nedávno zřízeným památníkem štoly Bílá holubice. Jeho osud zpečetil požár, který vypukl 9. června 1959.

O události opět hovoří obecní kronika, a kdyby nešlo o vážnou událost, bylo by dnes možné se nad některými formulacemi pousmát: „Dům byl neobydlen již několikátý rok a značně zchátralý a byl určen výměrem ONV k demolici. Při bouracích pracích, které prováděli dělníci JZD Mezouň za účelem vyzískání materiálu pro výstavbu přístřešků pro dobytek, vznikl záměr dům zapálit nebo byl požár způsoben nedbalostí. Skutečná příčina požáru se nezjistila. Jakmile se objevil nad vsí stoupavý dým, byli upozorněni členové požárního sboru obce. Ze zbrojnice zazněl zvonec rozhoupaný místními občany, požárník Pilch se pokoušel vyloudit z polnice signál hoří a za živého pobíhání občanů a dětí se nakonec během 10 minut shromáždil dav, který nasedl do autobusu Jáchymovských dolů řízeného požárníkem Korandou. I stříkačka a hadice s příslušenstvím byly naloženy a rychle k ohni. Autobus se vyšplhal po příkré stráni kolem školy až do blízkosti bouračky a u vodní strouhy byla uvedena obdivuhodně rychle stříkačka do provozu řidičem. Velitel PS Lehrer a další požárníci, hlavně mladí, rozvinuli 250 m hadic až k samému požáru. Požárníci z Hřebečné už stříkali, když se přihnal na pomoc požární sbor z Abertam. Po hodinovém boji s ohněm nastal na požářišti klid. Nešťastnou náhodou byl zraněn nejmladší požárník z Abertam, a jelikož šlo o zlomenou nohu, byl převezen obětavým L. Josefusem do nemocničního ošetření.“

Michal Urban

foto: www.portafontium.cz

Požárník Pilch při hašení

Karlova stezka – na kole přes hřeben Krušných hor (3. část – vedlejší trasy 02 a 03 v Sasku)

Naše putování po Karlově stezce a jejích vedlejších trasách zakončíme projížďkou po vedlejších saských okružních úsecích 02 a 03 v okolí obcí Carlsfeld a Wildenthal. Podobně jako u trasy 01 začneme opět na křižovatce za Jelením, jen nepojedeme od státní hranice doprava, ale odbočíme vlevo na okružní trasu 03 kolem údolní přehrady Carlsfeld.

Weitersglashütte

Tato trasa není tolik náročná. Značena je červenou barvou, číslem 03 a vede po zpevněných lesních stezkách. Nejdříve dorazíme do Weitersglashütte (části obce Carlsfeld), kde dříve stávala sklářská huť. Dnes jsou tu dvě útulné hospůdky, jež nabízejí vyhlášené krušnohorské speciality.

Pokud si nechceme udělat přestávku, odbočíme u točny autobusů na kraji obce vlevo a na další odbočce se dáme doprava. Po zhruba jednom kilometru uvidíme vodní plochu nejvýše položené vodní nádrže v Sasku – přehrady Carlsfeld. Nadále se držíme vpravo, až dojedeme k hrázi, kterou přejedeme. Hráz se nachází přesně 905,55 metru nad mořem. Byla postavena v letech 1926 až 1929, do provozu byla uvedena v roce 1930 a pojme 3,04 milionu kubíků vody. Přehradou je zadržována říčka Wilzsch, která pramení ve vrchovišti Velké jeřábí jezero. Přímo pod hrází se nachází úpravna pitné vody.

Nadále se držíme vpravo a pokračujeme dolů do obce Carlsfeld. Městečko bylo založeno v roce 1677 na popud Veita Hanse Schnorra z Carolsfeldu. Nejcennější památkou v obci je zcela jistě evangelický kruhový kostelík Nejsvětější Trojice postavený v letech 1684 až 1688 podle plánů Georga Bähra Klengela. Tento architekt se specializoval na kruhové stavby, a tak je kostelík v Carlsfeldu vlastně takovým malým a v Sasku nejstarším předchůdcem Frauenkirche v Drážďanech. Ostatně i kazetový oltář Johanna Heinricha Böhmeho mladšího z roku 1688 patří k nejstarším a nejcennějším v Sasku.

Od roku 1847 tady vyráběly firmy Zimmermann a Arnold světově proslulé bandoniony (tahací hudební nástroje), 70 procent veškeré produkce putovalo do

Kostel Nejsvětější Trojice v Carlsfeldu

Jižní Ameriky. Bandoniony firmy Arnold jsou dodnes srdcem i duší argentinského tanga.

Obec opustíme po stejné cestě, kterou jsme přijeli, a ze západní strany objedeme přehradu. Přejedeme přítok, zhruba po 100 metrech odbočíme vlevo a dostaneme se tak na jižní a východní stranu přehrady. Zpět do Weitersglashütte nás navede ulice Frühbusser Strasse, která kdysi bývala důležitou spojnicí mezi Přebuzí a Eibenstockem. Ten, kdo přece jen už dostal hlad, může se tady posilnit a poté se vydat po stejné trase zpět k hranici u Jelení.

Nyní se dostáváme k poslední okružní trase kolem údolní přehrady Sosa. Tato stezka je značena modrozelenou barvou, číslem 02 a začíná v obci Wildenthal. Kousek od místního parku odbočuje cesta do Eibenstocku, my se ovšem držíme vpravo na Sosaer Weg. Tento okruh je na několika místech identický s okruhem číslo 01 kolem Auersbergu a vede jak po lesních, tak asfaltových cestách.

Za hospůdkou Hammerschänke se Sosaer Weg rozděluje. My se vydáme vpravo do mírného kopečka a po asfaltové lesní cestě jedeme zhruba 2,1 km. Dojedeme ke křížku a držíme se ostře vlevo. Asi po 300 metrech jízdy z kopce odbočíme vpravo. Po 2 km dorazíme k okruhu kolem přehradní nádrže Sosa, kde odbočíme ostře vpravo. Po 1,7 km přejedeme hlavní přítok přehrady, říčku Kleine Bockau, jedeme dále podél jejího břehu a po 2,2 km dorazíme k cestě vedoucí k Riesenbergerovým domům.

Dále probíhá trasa 02 identicky s trasou 01 obcí Sosa až do údolí Grosse Bockau. Údolím pak pojedeme po hlavní trase Kar-

Nejvýše položená vodní nádrž Saska – Carlsfeld

Park ve Wildenthalu

Přehradní nádrž Sosa, v pozadí Auersberg

Trasa 03: Kolem údolní přehrady Carlsfeld

Délka: ..... 18 km
Nejnižší bod trasy: ..... 828 m n. m.
Nejvyšší bod trasy: ..... 948 m n. m.
Stoupání: ..... 253 výškových metrů

Trasa 02: Kolem údolní přehrady Sosa

Délka: ..... 18 km
Nejnižší bod trasy: ..... 541 m n. m.
Nejvyšší bod trasy: ..... 808 m n. m.
Stoupání: ..... 379 výškových metrů

lovy stezky stále do kopce zpět do Wildenthalu.

Jednotlivé trasy lze samozřejmě různě kombinovat. Všechny stezky je možné si detailně předem prohlédnout nebo stáhnout do mobilních telefonů s navigací na internetové adrese www.karlova-stezka.eu. Hlavně v obcích se nám totiž může stát, že přehlédneme značení. Ve všech infocentrech jsou také k dispozici zdarma letáky a mapy cyklotras západních Krušných hor.

text a foto: Ulrich Möckel
překlad: Lenka Löfflerová

Karlova stezka by se již brzy mohla dočkat svého rozšíření. Po řadě jednání na německé straně, kde je plánováno její prodloužení z Aue do Chemnitz, se diskuse o dalším rozvoji přeshraniční cyklostezky vedla na sklonku června také s českými partnery projektu v Nejdku. Zejména na jejich postoji a schopnosti předložit v krátké době kvalitní projektové záměry bude záviset rychlost podání i úspěšnost žádosti o dotaci z evropských fondů.

Wiesenthaler K3 – muzeum u sousedů v Oberwiesenthalu

V září 2014 otevřené muzeum K3 v Oberwiesenthalu láká také návštěvníky z Čech. Kromě informačního koutku a plné knihovny s pohodlným sezením k okamžitému listování vybranými knihami nabízí muzeum návrat do historie Lázní Oberwiesenthal.

Největší část muzea je však věnována sportu. Návštěvníci zde mohou obdivovat lyže a saně našich prapradědečků a reproduktory navodí skutečnou atmosféru pravé krušnohorské vánice. Hned jak se vánice uklidní, přecházejí návštěvníci do expozice sportovních úspěchů. Olympijské medaile, fotografie a originální vybavení sportovců nechá zavzpomínat na velké úspěchy. A co potěší? Do této party těch nejlepších patří také Lukáš Bauer!

Muzeum samozřejmě nezapomnělo ani na věhlasného krušnohorského písničkáře Antona Günthera. Všechny exponáty jsou popisovány hned trojjazyčně – v němčině, angličtině a češtině. Muzeum má otevřeno každý den od 10:00 do 16:00 hodin a po předchozí dohodě jsou možné také komentované prohlídky v českém jazyce.

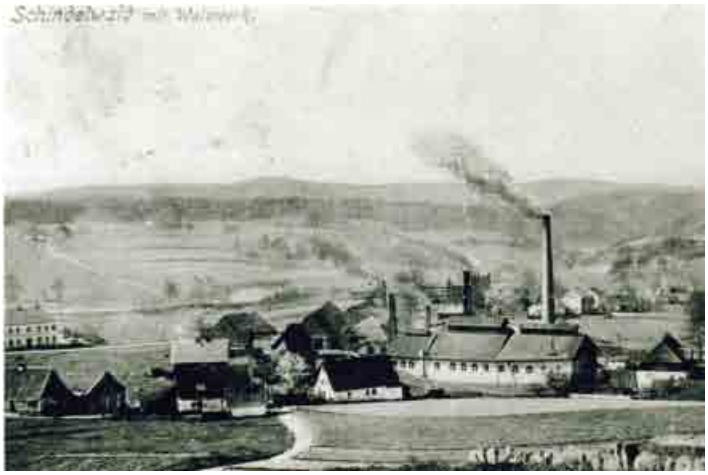
Návštěva muzea K3 u sousedů v Oberwiesenthalu je zajímavým tipem na prima výlet!

Ivana Dobišová

Část expozice věnovaná Antonu Güntherovi

Spolek přátel pro zachování šindelovské hutě

Železárny v Šindelové kolem roku 1925 (archiv Michal Urbana)

Pozůstatky šindelovské vysoce pece

Obec Šindelová má dlouhou železářskou tradici sahající pravděpodobně již do 14. století. Výroba železa se zde rozvinula zvláště v 17. a 18. století, kdy za Nosticů, majitelů jindřichovického panství, vznikly i dvě vysoké pece. Mladší z nich, postavená v roce 1757 a výrazně přebudovaná v roce 1818, se koncem 30. let 19. století stala součástí velkého železářského podniku na výrobu válcovaných plechů. Z něho se dosud dochovalo torzo vysoké pece a dalších budov. Ačkoli je areál bývalých železáren už od roku 1963 zapsán na seznam kulturních památek ČR, jeho stav je žalostný. O záchranu této významné technické památky nyní usiluje Spolek přátel pro zachování šindelovské hutě.

V šindelovských železárnách se vyráběly různé odlitky pro domácnost, například pecní desky pro kamna, busty a plastiky, jejich nosným programem však byly zvláště válcované plechy včetně pocínovaných a po roce 1883 i pozinkovaných plechů. Až do roku 1905 byly železárny monopolním výrobcem pozinkovaných plechů v Rakousku-Uhersku.

Pohon obstarávala zprvu tři mlýnská kola na vrchní vodu o průměru 380 cm. Továrna se zařadila díky strojnímu vybavení mezi nejmodernější železárny v tehdejším mocnářství, a to zejména po nástupu páry. Odpad vysokých pecí se využíval k lisování prvních tvárnic (černé sklovité tvárnice měly objem tří klasických cihel). Železárny byly též druhou výrobnou elektřiny ve zdejším kraji. V roce 1909 se železárny v Šindelově staly součástí sloučeného podniku Železárny Rotava – Nejdek.

První světovou válku přežily v částečném útlumu, avšak po roce 1920 se provoz opět rozběhl naplno. Za druhé světové války našel zdejší jemný plech uplatnění ve válečném průmyslu Německa, na výrobě se podíleli i vězni z místního zajateckého tábora.

Likvidace náletové zeleně

Po roce 1945 byly provozy uzavřeny, obyvatelstvo, a tím i zaměstnanci odsunuti do Německa a v letech 1946 až 1948 byla část zařízení rozebrána a v rámci industrializace Slovenska odeslána do Považí. Stávající provozy byly postupně demontovány a rozebírány a nakonec v halách po roce 1950 vznikly sklady zemědělského charakteru. Státní statky užívaly objekty do roku 1980. To již zůstalo z železáren jen torzo a dominantním objektem se stala budova vysoké pece. Ta přežila i pozdější devastaci, kdy si někteří občané z vhodných kamenů stavěli základy objektů. Hlavní hala úpravny přišla o střechu v roce 1978, část jižní stěny spadla roku 1984 a štíty zničil před několika lety orkán Kyrill.

Od roku 1980 jsem se osobně angažoval, aby budova vysoké pece byla opravena. Díky Okresnímu národnímu výboru Sokolov se povedlo tento objekt uchránit před likvidací a po dvou letech zde byla umístěna infotabule.

Po vzniku Karlovarského kraje svitla malá naděje, ovšem nic konkrétního se nedělo. Až v roce 2010 koupil pozemek soukromý subjekt, ošetřil ho a zbavil náletových dřevin. Po zvolení Rudolfa Chlada do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR jsem celou problematiku jako materiál předložil k posouzení. Ministerstvo kultury ČR zjistilo, že stavba je sice vedena v technických památkách, ovšem nikoliv v katastru nemovitosti, a tudíž právně neexistuje. Od roku 2010 celou záležitost projednává obec s rozšířenou působností Kraslice, která s tím dokázala pohnout po jednání s obecním úřadem Šindelová a orgány památkové péče Karlovarského kraje.

Loni na podzim vznikl nápad této věci pomoci a dohlížet na to, aby ochrana památky dospěla do zdárného konce. Sešlo se tedy několik nadšenců, kteří se rozhodli založit spolek a učinit k tomu právní kroky. Předsedou se stal O. Mika, zástupcem je jednatel společnosti Rotas J. Hrůza. Dalšími členy jsou J. Benda, R. Kovařík a P. Rojík.

Spolek usiluje o zapsání památky do všech příslušných listin, o vypracování projektu záchrany a sanace zdiva včetně zajištění financování. Dalšími úkoly jsou dozdění stávajícího zdiva a vytvoření stříšky proti zatékání, celková úprava zdiva, zbudování přístupových chodníků, parkoviště, instalace tabule s informacemi o dějinách železáren a vysoké pece. Tato památka je bezesporu dominantou obce Šindelová a jistě bude středem zájmu i ze strany turistů.

Dne 13. června 2015 uspořádali zástupci spolku brigádu na likvidaci náletové zeleně v okolí památky. Pomoc při těchto pracích přislíbili jednotliví místní občané a obyvatelé z nedaleké Rotavy. Akce se zúčastnil i místní sbor dobrovolných hasičů.

Rudolf Kovařík

Poklady Muzea města a okresu Nejdek v Augsburgu

Jedním z pokladů Muzea města a okresu Nejdek v Augsburgu je bezesporu prapor nejdeckých ostrostřelců, od jehož slavnostního předání městským ostrostřelcům uplyne letos 10. srpna již 102 let. Před zničením byl zachráněn pozornými starousedlíky, kteří zůstali ve své vlasti i po roce 1945. Později se prapor dostal k nám do muzea.

Prapor ostrostřeleckého spolku v Nejdku

O nejdeckých ostrostřelcích se detailně zmiňuje také 25. kapitola knihy „Geschichte der Stadt Neudek“, kterou napsal a vydal nejdecký učitel Josef Pilz. Publikace vyšla ve dvou vydáních, v letech 1911 a 1923. Originál druhého vydání z roku 1923 a překlad knihy z roku 2003 patří také k exponátům vlastivědného muzea. Knihu do češtiny přeložili pod názvem „Dějiny města Nejdku do roku 1923“ Miroslav Holeček (člen nejdeckého spolku JoN – Jde o Nejdek) a Ingeborg Kosťová. Díky němu se tak mohou o dějinách města Nejdku více dovědět nejen Němci, ale i Češi.

O střeleckém spolku se v této publikaci píše: „Ostrostřelci a jejich tovaryšstvo byli v minulosti nejen v Nejdku, ale i v mnoha německých městech vedle cechů, s nimiž byli v úzkém spojení, charakteristickým jevem. Později všude přecházeli do občanských střeleckých sborů. Intenzivní péče o střelectví nebyla samoúčelná, nýbrž prostředkem k dosažení určité obranyschopnosti, které bylo za tehdejšího nedostatku bezpečí osob i majetku nutně zapotřebí. Úředně nařízené střežení města a hlídkování v lesích při výskytu podezřelých osob, transport zločinců a nežádoucích osob, spolupůsobení při soudních procesech, hlídání zajatců a raněných v době války, pátrání po dezertérech, to vše patřilo do okruhu činností střelců. Byli do jisté míry reprezentanty měšťanstva při všech důležitých náboženských a vlasteneckých událostech v minulých dobách, jakousi městskou gardou.“

Ostrostřelecký spolek vznikl v Nejdku počátkem 18. století. První zmínky o něm pocházejí z let 1711 a 1712 a najdeme je i v „Dějinách města Nejdku“:

„1711 – Na velkou slavnost Božího těla (Corpus Christi) pánům střelcům a jejich družině, kteří u jmenovaných čtyř oltářů při svatém žehnání stříleli slavnostní salvy a doprovázeli svátost, dáno za jejich snažení spropitné.

Dne 2. února roku 1712 vystřelili u příležitosti korunovace jeho římského královského císařského Majestátu… trojí salvu střelným prachem.“

Až do roku 1817 neměli nejdečtí ostrostřelci žádné uniformy. Při přehlídkách nosili své civilní oblečení, zbraně různého provedení, prapor a buben. V roce 1831 dostalo 48 ostrostřelců zelené uniformy s modrými výložkami a 17 muzikantů modré uniformy se zelenými výložkami. Podle záznamů kronikáře Josefa Pilze vznikla v roce 1848 vedle ostrostřelců také Národní garda, která však existovala jen do roku 1849, kdy byla rozpuštěna a stala se součástí ostrostřelectva.

Spolkové prapory mají v Německu a Rakousku dlouhou tradici. Vyjadřují sounáležitost členů spolku a slouží k jeho reprezentaci na veřejnosti. Jsou využívány hlavně při velkých slavnostech, jako jsou například procesí při svátku Božího těla, církevní a městské slavnosti nebo akce k uctění mrtvých. Tato stará tradice přežívá hlavně díky hasičským spolkům, záchranářským organizacím nebo skautům.

V kronikách je v roce 1825 zmiňována výroba nového praporu, z čehož lze usuzovat, že nejdečtí ostrostřelci měli svůj první prapor pravděpodobně již dříve. Dne 13. září 1863 věnovala hraběnka z Asseburgu nejdeckým ostrostřelcům již třetí prapor. O tom, kdy byl spolek ostrostřelců přejmenován na „Občanský ostrostřelecký spolek Nejdek“, se historické prameny nezmiňují. Císař František Josef I. však věnoval tomuto spolku čtvrtý prapor, který 9. srpna 1913 posvětil pražský

Originál knihy „Dějiny města Nejdku“

Společný snímek při příležitosti předání praporu 10. srpna 1913

biskup dr. Wenzl Frind a 10. srpna 1913 pak byl slavnostně předán ostrostřelcům. Stuhy k praporu věnovali císař František Josef I. a kmotra praporu, jistá Charlotte Komp.

Co vedlo samotného císaře k tomu, že daroval prapor právě nejdeckým ostrostřelcům, není známo. Po odsunu německého obyvatelstva v letech 1945/1946 byl prapor uschován Němci, kteří ve své vlasti zůstali, a tím zachráněn před zničením. Prapor má však z té doby bohužel několik plesnivých skvrn. Podle restaurátorů, které jsme oslovili, je riziko úplného zničení praporu při restaurování příliš vysoké, a proto je ponechán v současném stavu. Se žerdí a výše zmíněnými stuhami nyní zdobí vstup do vlastivědného muzea v Augsburgu a je památkou nejen na Občanský ostrostřelecký spolek Nejdek, ale i na zmatek při odsunu německého obyvatelstva.

Josef Grimm
překlad: Lenka Löfflerová

UDÁLOSTI AKTUALITY

Stanislav Burachovič a krajina jeho srdce

Stanislav Burachovič

Křest knihy

Zájem o autorský podpis byl velký

Stanislava Burachoviče jsem poznala v šerém dávnověku sedmdesátých let minulého století. Na karlovarské kolonádě mi ho představil Karel Nejdl, který se netajil radostí, že karlovarská historiografie je obohacena o mladou, svěží krev. Standa, jak mu už tenkrát Nejdl říkal, se trochu pýřil, ale zamluvili jsme to.

Dnes držím v ruce Burachovičovu novou knihu nazvanou Za ztracenou slávou západního Krušnohoří. Vpředvečer letošní muzejní noci ji v jáchymovské mincovně nechal pokřtít člověkem nad jiné povolaným, místním kronikářem, historikem a neúnavným propagátorem města Oldřichem Ježkem. Stylově k tomu použili, jak jinak, léčivý pramen z nedalekého lázeňského dolu Svornost.

Když se nedávno doktora Burachoviče zeptali, kolikátá je to už jeho kniha, odpověděl, že neví, že je nepočítá. Nebudeme to dělat ani my, jen ve stručnosti upozorníme na některé z jeho nejznámějších. Jsou to především jeho obšírné studie slavných karlovarských rodů od Puppů až po Bechery, populárních karlovarských lékařů, rodáků a významných návštěvníků a s nimi spojených dějinných událostí. A protože mu byly Karlovy Vary brzy malé, rozšířil svou působnost na celý lázeňský trojúhelník, Jáchymov a další místa.

Centrem jeho pozornosti byly už od začátku Krušné hory s jejich pohnutou minulostí a tajuplností. Jim věnoval a stále věnuje svou pozornost, obdiv a lásku. Nikdy se netajil tím, že za to všechno vděčí své mamince. Přestože ho tato rodačka z krušnohorské Přebuze přivedla na svět v roce 1950 v Karlových Varech, na své rodiště nikdy nezapomněla a její syn tu s ní trávil velkou část svého dětství. Zde se také nadýchal toho pravého krušnohorského luftu, pronikl do tajů a kouzel zdejší přírody i do osudů lidí, kteří zde žili a umírali, ale také odtud utíkali. A kteří zde pomalu, hodně pomalu nacházejí nové domovy.

V úvodu své knihy nabízí autor kromě emocionálního vyznání obšírnější příběh západního Krušnohoří, aby pak kapitolu po kapitole ukázal na nejzajímavější místa regionu. Jejich čtení přivede čtenáře cestou podél Rolavy, Božího Daru, Jáchymova i Abertam. Dostaneme se i do Perninku, Hroznětína, Potůčků, Nejdku, Kraslic a dalších sídlišť, z nichž mnohá doznala během posledních let značných změn či se v nich, jak autor říká, zastavil čas.

Samostatné kapitoly mají i krátká „zabloudění“ do sousedního Saska, návštěvu místních kamenných rozhleden, sportovních středisek a najdeme tu i půvabné vyprávění o krajových lidových zvycích. V nich se jako v zrcadle odráží onen duch genia loci celé oblasti, plný tajemných záhad, pohádkových postav a mystérií, který najdeme i ve starších autorových publikacích. Všichni ti nadpozemští trpaslíci, víly, ďáblíci a strašidla jsou podle Burachoviče neoddělitelnou částí tamějšího života, aby i vnímavého poutníka oslovili, vítali a třeba i varovali. Stačí jen mít mysl i srdce otevřené a přístupné.

Kniha má rozsáhlý dodatek o použité literatuře a desítky unikátních historických fotografií, z nichž mnohé jsou v takovém rozsahu použity poprvé. Nakladatelství Regia s.r.o. šťastně zvolilo běžný knižní formát a upustilo od velkoformátového útvaru, který spíš než ke čtení slouží jako dárková publikace. Takto si čtenář, který se od svěže napsaných řádek jen těžko odpoutá, může udělat pohodlí a listovat si v knize prakticky kdekoliv, aniž by ho za chvíli bolely ruce. A je-li to čtenář pečlivý, neujde mu, s jakou chutí a zaujetím autor toto vyprávění psal a jak se při tom asi bavil. Ke zjištění, že se výborně baví i on sám, pak není daleko. Karel Nejdl, který byl také uhranutý geniem loci, by měl radost.

Anna Fidlerová
foto: Ulrich Möckel

Národní přírodní rezervace Rolavská vrchoviště

Rolavské lesy a rašeliniště na hřebeni Krušných hor těsně v okolí státní hranice s Německem okouzlují již řadu let mnoho lidí. Také mně tento kout našeho kraje doslova učaroval.

V roce 2012 zde byla vyhlášena národní přírodní rezervace Rolavská vrchoviště, čímž se naplnil i můj sen ochránit tento nádherný kout přírody s výskytem unikátních druhů rostlin a živočichů. Oblast má rozlohu 750 hektarů a užívá nejvyšší stupeň ochrany přírody v ČR. Je zde zákaz vjezdu vozidel, vstupu do lesa, sběru lesních plodů, rozdělávání ohně, stanování a koupání. Lze užívat silnici Rolava – Jelení, podél níž je vidět tabulové značení s nápisem „rezervace“ a hranice jsou patrné i podle toho, že po asi 50 m v obou směrech jsou na stromech po jejich obvodu vodorovné červené pruhy, za něž se nemá vstupovat. Není povoleno užívat ani lesní cesty Lesů ČR.

Návštěvníci to však náležitě nerespektují. V hlavní letní sezoně sem přitom o víkendech přijede až 3 000 lidí, což je na tak citlivou lokalitu příliš mnoho. Proto Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK) iniciovala již druhé velké setkání zainteresovaných subjektů přímo na místě. Dne 16. června se sešli zástupci města Přebuz, Policie ČR, Lesů ČR v zastoupení Lesní správy Horní Blatná, s. p. DIAMO Příbram, obce s rozšířenou působností Kraslice (odbor životního prostředí), občanského sdružení Rosnatka a AOPK (regionální pracoviště Správy CHKO Slavkovský les, pracoviště Karlovy Vary).

Na pořadu jednání bylo zpřísnění dohledu v rezervaci, rozdělení úseků a kompetencí, plán monitoringu v oblasti, příprava a osazení informačních prvků, zahájení průzkumu s možností vybudovat

Sraz účastníků

v oblasti naučné stezky a vzájemná informovanost výše uvedených subjektů v průběhu sezony.

Mohu s radostí konstatovat, že všichni zúčastnění přistupovali k tématům věcně se snahou zajistit již v průběhu této turistické sezony konkrétní kroky a opatření. Vše směřuje k tomu, aby se běžným návštěvníkům, respektujícím správné zásady pohybu v chráněných lokalitách, u nás v Krušných horách ve vymezených prostorách mimo rezervaci líbilo a rádi se do této neobyčejné přírody vraceli.

Rudolf Kovařík

Za bohatstvím opuštěného lomu na Ryžovně

Opuštěný lom mezi Hřebečnou a Ryžovnou

Tvary kmenů buků na ujíždějící suti

Ve čtvrtek 18. června odpoledne se sešla skupina milovníků krušnohorské přírody na horském hřebeni nad Hřebečnou. Vycházku pod vedením Petra Krásy ze správy Chráněné krajinné oblasti Slavkovský les a Lukáše Svobody, historika Muzea Karlovy Vary, pořádala Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky.

Po krátké informaci o historii a souvislostech vývoje zdejšího lidského osídlení se účastníci seznámili s přírodovědnými hodnotami starého lomu jedinečného nejen výskytem vzácných druhů rostlin, ale i ojedinělou sloupcovou odlučností čediče – jednotlivé sloupy mají průměr až půl druhého metru. Na druhé straně hřebene všechny zaujaly svým bylinným bohatstvím horské louky v okolí pramenišť a porostní zbytky původní výmladkové javorové bučiny na sutích při hranici svého přirozeného výskytu.

Jiří Kupilík

Za tajemstvím krušnohorských rašelinišť v okolí Perninku

Pod abertamskou uranovou haldou

Perninské rašeliniště

V sobotu 13. června se uskutečnila naučná exkurze pro širokou veřejnost do okolí Abertam a Perninku v Krušných horách. Exkurzi pořádala společnost Beleco v rámci projektu Příběhy české přírody s lektory botanikem Vladimírem Melicharem a zoologem Janem Matějů. Na sraz na náměstí v Abertamech dorazilo přes třicet zájemců. Po krátkém uvítání obdrželi účastníci dárky popularizující ochranu přírody v podobě DVD Živé srdce Evropy a knížky Obojživelníci a plazi Karlovarského kraje.

První zastávkou na trase byl drobný slatinný mokřad na úpatí výsypky hlušiny po těžbě uranu na severním okraji Abertam s ukázkou mokřadní flóry (například četné ostřice) a regenerační schopnosti mokřadů na vhodných místech.

Přímo na temeni více než 30 m vysoké haldy proběhla informace o historii těžby uranu v oblasti Abertam. Sama prohlídka výsypky prezentovala některé principy ostrovní biogeografie a sukcesi rostlinných a živočišných společenstev na biotopech vzniklých těžbou nerostných surovin. Příkladem adaptace na toto extrémní prostředí je kořenový systém zdejších mykorhitických rostlin z čeledi hruštičkovitých (Pyrolaceae). Nechyběly ani ukázky hmyzu. Ještě na haldě jsme obdivovali zástupce pestřenek, na kterém jsme demonstrovali příklad mimikry, jejichž pomocí neškodný živočich napodobuje nějakého jiného, jedovatého či nebezpečného. Obdivovali jsme krásně zbarveného nosatce r. Phylobius, zlatohlávka Valgus hemipterus či hnědáska rozrazilového. Nechyběla ani ukázka minerálů, podařilo se nám najít klencové krystaly sideritu. Po náročnějším sestupu z haldy jsme v mokřadu u potoka pozorovali několik zajímavějších druhů zdejší fauny (třeba bramborníčka hnědého). Prohlédli jsme si také původce pěny na rostlinách – nápadně zbarvený hmyz, pěnodějku červenou z řádu křísů.

Les na rašeliništi u Rybné

Druhou zastávkou bylo odtěžené Perninské rašeliniště, kde jsme zhlédli jak těžbou přímo narušené, tak téměř nedotčené rašelinné biotopy, regenerující vegetaci a množství rostlin a živočichů. Z těch nejvýznamnějších jmenujme klikvu bahenní, kyhanku sivolistou, šichu černou, rosnatku okrouhlolistou či všivec mokřadní. Z fauny jsme zaznamenali například žluťásky borůvkové, svižníky polní, ještěrky živorodé, skokany hnědé a pobytové známky tetřívka obecného (zimní trus). Zajímavá byla i zastávka u pozůstatků vypouštěcí voliéry tetřívků z 80. let minulého století. Zabývali jsme se také historií rašeliniště, včetně nedávné těžby, a výhledem do budoucna, kdy snad dojde k revitalizaci lokality a její obnově v původním rozsahu.

Pomocí sondy jsme na náhodně vybraném místě změřili hloubku rašeliniště a ukázali si makrozbytky na obnaženém, 3 m hlubokém profilu holé rašeliny. V této souvislosti byl prezentován i význam rašelinišť pro vodní režim v krajině a prakticky předvedena nasákavost rašeliny, respektive rašeliníku.

Poslední etapa trasy směřovala do nenarušených rašelinišť jižně od silnice Pernink – Abertamy, kde jsme zhlédli drobná vrchoviště, rašelinný les i rašeliníky zarůstající deprese po dřívější těžbě. S trochou štěstí jsme si prohlédli i dospělého samce zmije obecné. Na závěr jsme se pokochali nádhernými květnatými loukami nad Perninkem.

Vladimír Melichar
a Jan Matějů
foto: Stanislav Wieser

Na místě ukončené těžby rašeliny

RECEPT MĚSÍCE

Před heřmánkem smekni a před bezem klekni!

Může být dnes aktuálnější recept než využít k nějaké specialitě právě kvetoucí černý bez? Zatímco v okolí Karlových Varů v letošním roce začal kvést už počátkem června, u nás na kopcích teď právě „bezová“ sezona probíhá a bude trvat ještě zčásti i v červenci.

Minulý rok jsem se přesvědčil, že na obou stranách Krušných hor je černý bez poměrně populární kulinářskou surovinou. I hospodyně v Annabergu umějí skvělý bezový sirup (Holundersirup). Už pro naše prapředky v době kamenné byla celá rostlina bezu doslova pokladem a možná, že kdyby jí nebylo, nepřežili by. Pro jeho specifické vlastnosti používali nejen květy, ale i plody.

Černý bez roste v celém mírném klimatickém pásmu, nemá velké požadavky na stanoviště. Na jeho rozmnožování se podílejí ptáci, zvěř i hmyz. Semena se uchytí i na místech pro ostatní dřeviny poměrně nepříznivých. Dnes se budeme věnovat pouze květům obsahujících fytoncidy, které zabraňují růstu některých hub a mikroorganismů. S ostatními částmi rostliny, využívanými v kuchyni i domácí lékárně, vás seznámíme zase někdy v dalších dílech.

Bezový sirup

Potřebujeme 20 okoličnatých květů černého bezu se stopkou, jež jsou čerstvé smetanové barvy a zbavené broučků dřepčíků. Malé černé dřepčíky obereme nebo oklepeme na sítě, okoličnaté květy můžeme také položit stopkou na papír a po několika hodinách květy posbírat již čisté. Květy neoplachujeme, a proto je sbíráme na místech, kde je co nejméně prachu a jiných nečistot. Na 36 hodin je vložíme do 1 litru horské vody s 25 gramy kyseliny citronové. Macerace aromatických látek nemusí probíhat právě na sedmém schodě do sklepa, ovšem na sluníčku a v teple může kulinářský pokus dopadnout špatně. Uděláme proto dobře, když místo bude zastíněné a chladnější.

Po uplynutí potřebné doby směs zamícháme dřevěnou vařečkou nebo nerezovou naběračkou, přecedíme a dobře rozmícháme s 1 kg cukru, který nemusí být rafinovaný. Po krátkém povaření naplníme sirup do čistých skleněných lahví, nerafinovaný cukr dodá sirupu tmavší barvu. Lahvička sirupu může být milým dárkem i vzpomínkou na krásné léto.

za tým projektu Cíl 3 Kulinářské zážitky v Krušnohoří/Erzgebirge
Josef Dvořáček,
SOŠ a SOU Nejdek

ZE SPOLEČNOSTI A KULTURY

Königsmühle vyhlíží do života po životě

Poslední srpnový víkend, tedy od 28. do 30 srpna, se uskuteční již čtvrtý ročník multižánrového Land and Art setkání Königsmühle. Jde opravdu o setkání země a umění, protože všechny instalace, malby, básně, řezby, divadlo, hudba i myšlenky vycházejí právě ze zdejší půdy a ukazují, jaký byl a je život v Krušných horách.

Aby bylo možné setkání úspěšně profinancovat a zaplatit profesionální umělce, zpřístupnili organizátoři na portálu www.hithit.cz projekt, kde si může každý pořídit dárek, jehož koupí podpoří letošní setkání. Na podzim letošního roku chystají organizátoři přípravu Cíl 4 projektu, který pomůže dědictví Königsmühle či Králova mlýna uchovat. Ve spolupráci s vedením města Loučná pod Klínovcem vstupuje do projektu investor, jenž zaplatí studii proveditelnosti konzervace a zpřístupnění této výjimečné lokality.

V současné době organizátoři dokončují program letošního ročníku, ale již dnes můžeme pozvat všechny milce Krušných hor na unikátní představení Cejch chebského divadla přímo v ruinách Königsmühle. V programu jej naleznete na samém závěru (v neděli 30. srpna večer). Představení bude simultánně tlumočeno do němčiny.

Další neméně zajímavou částí programu bude literární procházka starou úvozovou cestou z Loučné pod Klínovcem až do Králova mlýna, kterou vás provede Pouliční divadlo Viktora Braunreitera. Během této krásné procházky budete moci prožít v jejich podání zdramatizované scény z knihy rodačky z Königsmühle Rosemarie Ernst.

A do třetice pozvánka na páteční zahájení, kdy vás čeká etno-taneční večer v podání slovenské kapely Romanika a španělských rytmů německé skupiny Umanada.

Petr Mikšíček

Jaká byla letošní Abertamská pouť

Ve dnech 19. až 21. června se uskutečnila tradiční Abertamská pouť. Nechyběly pouťové atrakce, trocha kultury, setkání současných a bývalých obyvatel, ale také tradičně chladné a uplakané počasí.

Poutní slavení bylo pomyslně zahájeno v pátek 19. června, kdy byla slavnostně otevřena výstava místních umělců v Zenkerově vile. Výstavu s názvem Společně zorganizovala ve spolupráci s městem Abertamy Eva Hejtmánková. Svými uměleckými díly se zde prezentovali například Jiří Lain, výtvarnice Vlasta Polanská nebo Eva Mikschiková. Chladný večer pak již patřil diskotéce v areálu Technických služeb.

Eva Hejtmánková (vlevo) s místostarostkou Janou Rojovskou v Zenkerově vile

Sobotní počasí se na chvíli přeci jen trochu umoudřilo, takže děti z místní mateřské a základní školy mohly pod širým nebem předvést, hlavně rodičům, svůj talent. Následoval pochod bubeníků a místního Spolku přátel dolu sv. Mauritius. Večer pak zahrála za podzimních teplot a silného lijáku country skupina Bankrot.

Hornický spolek a bubeníci před kostelem

V neděli se v kostele 14 svatých pomocníků konala slavnostní poutní mše svatá, jejímž hlavním koncelebrantem byl biskup Plzeňské diecéze Msgre. František Radkovský.

Biskup František Radkovský v plném abertamském kostele

Msgre. Radkovskému a představitelům obce pak poděkovali za 25 let příkladné spolupráce při opravách kostela, který byl počátkem 90. let v dezolátním stavu. Předseda Občanského sdružení Abertamy Rudolf Löffler předal jako díky Františku Radkovskému rukavice ušité v místním muzeu rukavičkářství, které během poutě navštívilo na tři sta návštěvníků. Starosta Zdeněk Lakatoš daroval Františku Radkovskému novou knihu Michala Urbana Horní města Krušných hor.

Předseda Občanského sdružení Abertamy Rudolf Löffler předal Msgre. Radkovskému rukavice

Bývalý rodáci v čele s Ehrenfriedem Zenkerem a Josefem Grimmem předali jako poděkování pamětní medaile kostelnici Anně Gorawské, paní Rolníkové a Ulrichu Möckelovi.

Josef Grimm poděkoval kostelnici Anně Gorawské

Poutní tradice v Abertamech zůstala i díky rodákům na rozdíl od okolních obcí zachována, a tak nezbývá než doufat, že to tak zůstane i do budoucna. A nikomu snad nebude vadit, že i počasí se v příštím roce zachová tradičně a bude zase pršet, protože tak to prostě o Abertamské pouti i podle pamětníků bývá.

Lenka Löfflerová
foto: Věra Nesrstová, Ulrich Möckel

Za zážitky do dolu Johannes na Zlatém Kopci

Prohlídková štola Johannes na Zlatém Kopci u Božího Daru má za sebou první více než měsíc pravidelného návštěvnického provozu. Zájemci, kteří do tohoto krásného koutu krušnohorské přírody zamíří, si mohou prohlédnout mimořádně zachovalé důlní dílo, ve kterém se od 16. století těžily cínové, železné a měděné rudy a později i rudy zinku. Nejde přitom jen o vlastní štolu, ale zejména o impozantní podzemní komory obrovských rozměrů, jaké lze i jinde ve světě spatřit jen málokde a které staří horníci překřtili na Kostel a Kaple. Názvy jsou to příhodné – svými rozměry si totiž zdejší podzemní komory s pozemskými stavbami nezadají.

Návštěvníci dolu Johannes si mohou vybrat buď základní, téměř dvouhodinovou prohlídku, nebo dvě delší naučné trasy trvající i více než tři hodiny, během nichž spatří ještě další unikátní podzemní prostory. Milovnicí adrenalinu mohou také vystoupat po žebřících šachtou vedoucí z podzemí na povrch až k funkční replice historického ručního žentouru (zařízení pro svislou dopravu rudy a materiálu). Snadnější cesta k žentouru po povrchu je ovšem součástí i základní prohlídkové trasy.

„Většina návštěvníků po absolvování prohlídky neskrývá své nadšení," potvrzují shodně průvodci Tomáš Malý a Martin Rojovský, podle nichž se s vysokým uznáním o dole vyslovují i ti, kteří již nějakou tu šachtu či štolu ve svém životě viděli. I když vstupné do dolu Johannes je vyšší než u některých jiných prohlídkových důlních děl, zážitky z podzemí tuto cenu plně vyváží.

Důl Johannes je otevřen denně od 10 do 18 hodin, zatím až do 15. srpna, a to pro dospělé i děti od 10 let. Prohlídky je třeba si rezervovat předem na www.stolajohannes.cz, popřípadě na informačním centru v Božím Daru, kde se platí vstupné. Před vlastní prohlídkou dostanou návštěvníci u obslužného objektu, který se nachází v údolí Zlatého potoka pod štolou, bezplatně zapůjčenu bezpečnostní helmu se svítilnou, nepromokavý plášť a také holínky, pokud nebudou mít vlastní. Protože v dole je konstantní teplota kolem 7 °C, je třeba s sebou mít i v létě teplé oblečení na převlečení.

Michal Urban

Anenská pouť na Božím Daru

Na náměstí na Božím Daru začne 25. července v 10 hodin již tradiční pouť ke slávě svaté Anny. Park ožije množstvím stánků řemeslníků a umělců z Krušných hor, přidružených dílniček, atrakcí a zábavy. Filmové promítání bude pod střechou radnice, zato hudební produkce výhradně pod stromy.

Na Boží Dar se sjedou milovníci hor, kvalitních výrobků a pohody. Většina přijede už potřetí a ví, s čím se na božídarské pouti setkají. S originálními, profesionálně zpracovanými výrobky Krušnohorců, kolotoči na bezmotorový pohon (letos přijede skupina Al Rašíd) a hudbou unplugged. Z množství atrakcí vybíráme jen namátkou dílničky u stánků, výtvarné a sportovní hřiště, potápění s přístrojem, filmové promítání filmů z Krušných hor a o nich, šavlový tanec, divadélko Habakuk, stloukání a následné vyvěšení ptačích budek pod dozorem Sboru dobrovolných hasičů... Zábavy bude po celý den dostatek.

Karolína Pomplová

Knižní nabídka infocentra

Zajímavosti o Krušných horách si můžete přečíst ve velké řadě knih pro místní i přespolní. Řadu z nich najdete i v nabídce Infocentra Boží Dar (viz tabulku). Infocentrum má otevřeno denně od 8:00 do 12:30 a od 13:30 do 18:00.

(mp)

Znovuobjevené Krušnohoří, Petr Mikšíček	**249,- Kč**
Horní města Krušných hor, Michal Urban	**399,- Kč**
Tváře Krušnohoří, Petr Mikšíček	**450,- Kč**
Krušný ráj, Petr Mikšíček	**750,- Kč**
Album starých pohlednic Krušné hory západní část, P. Koukal, P. D. Vinklát	**495,- Kč**
Album starých pohlednic Krušné hory východní část, P. Koukal, P. D. Vinklát	**495,- Kč**
Drama před kamerou, Jiří Kráčalík	**350,- Kč**
Waldgang, Petr Mikšíček	**525,- Kč**
Marzebilla, tajemná strážkyně Krušných hor, Johana Dvořáková	**50,- Kč**
Za ztracenou slávou západního Krušnohoří, Stanislav Burachovič	**289,- Kč**

ROCK POINT
HORSKÁ VÝZVA
ROCK POINT
Horská výzva
2015 3.závod
KDE:
Krušné hory
Boží Dar
KDY: 14.-15.8.2015
KATEGORIE: muži - ženy - mix - dogtrekking muži - dogtrekking ženy
TRASY: LONG (63 km) - HALF (37 km) - SHORT (16 km)
Registrace a více v seriálu na WWW.HORSKAVYZVA.CZ nebo WWW.ROCKPOINT.CZ

Varmužova cimbálová muzika z Mistřína
„do roka a do dne“
1.8. 2015
aneb tradiční první srpnový víkend na Větrném vrchu
od 16.00 hod.
VSTUPNÉ:
předprodej: 150 Kč
na místě: 200 Kč
Děti do 15 let zdarma
Během celé akce se bude pít, kromě obvyklé nabídky, také kvalitní moravské víno od Stani Mádla a ochutnávat sýry z Biofarmy.
Těšíme se na Vaši návštěvu

SKIAREÁL
Plešivec
3
Otevřeno od prosince 2013
www.skiarealplesivec.cz
12 km sjezdovek, 3 lanové dráhy, 5 vleků, dětský park, 100% zasněžováno, lyžařská škola, půjčovna, restaurace, apres-ski bar, ski bus...
12 km pistes, 3 ropeways, 5 lifts, childern park, 100% artificial snow, ski rent, ski school, restaurants, apres-ski bar, ski bus, etc.
12 км трасс, 3 подъемника, 5 подъемников, детский парк, 100% оснежения, горнолыжная школа, прокат лыж, рестораны, апре-ски бар, лыжный автобус и т. д.

AQUA CENTRUM AGRICOLA
AQUACENTRUM AGRICOLA
JÁCHYMOV
SPORT & RELAX & WELLNESS
Moderní centrum vodních radovánek v srdci Krušných hor
Vás zve k návštěvě.
krytý bazén 25 m
dětský bazének s vodopádem
Kneippův chodník
tobogán
finská sauna, infrasauna a parní box
whirlpool
letní terasa s lehátky
wellness procedury
suché uhličité a radonové koupele
relaxační masáže
parafínové zábaly
rybičky Garra Rufa
skupinové lekce Aquafitness /na objednávku/
solná jeskyně
kryokabina
fitness a solárium
kadeřnictví
kavárna
LÁZEŇSKÉ CENTRUM AGRICOLA
T. G. Masaryka 415, 362 51 Jáchymov
tel.: +420 353 836 000
e-mail: agricola@laznejachymov.cz
www.aquajachymov.cz www.laznejachymov.cz
LÉČEBNÉ LÁZNĚ JÁCHYMOV

Krušnohorská Apatyka
...to nejlepší z našich Krušných hor

Bylinné
oleje
masti
tinktury
čaje
specialitky
poradenství
e-shop
herbář
-100% přírodní produkty
-Natura Krušných hor
-Ruční domácí výroba
-Ruční sběr bylin
-Regionální produkt
www.krusnohorskaapatyka.cz

LESY JÁCHYMOV
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
SPRÁVA LESŮ MĚSTA JÁCHYMOVA
MYSLIVOST
❖ poplatkový lov jelení zvěře
NÁKUP A PRODEJ DŘEVA
PILAŘSKÁ VÝROBA
❖ certifikované stavební řezivo
❖ paletové přílezy
❖ řezání střešních krovů na zakázku do délky 10,5 m
❖ pořez na zakázku
MĚSTSKÉ LESY, Mathesiova 209, 362 51 JÁCHYMOV
tel.: 353 811 211, fax: 353 811 221
STŘEDISKO PILAŘSKÉHO PROVOZU
Dvořákova 999, tel.: 731 111 784
K03050

HORSKÝ STATEK ABERTAMY s. r. o.
vás zve k nákupu vlastních farmářských produktů a výrobků do prodejny v Abertamech, Farní 28
Nabízíme:
sýry z ovčího, kozího a kravského mléka, mezi nimiž jsou výrobky oceněné jako regionální potravina a biopotravina roku, lahvové vysokotučné kravské mléko, máslo a také čerstvé hovězí, vepřové a jehněčí maso z vlastního chovu.
Otevírací doba: pátek 8–17, sobota 8–17, neděle 10–17
Tel: 602 455 329 / e-mail: vlasta.jerabkova@farmazvirat.cz

OČNÍ OPTIKA
Marketa Tomková

pondělí až pátek
08:00 - 17:00

Sokolovská 1621
356 01 Sokolov

tel.: 352 669 406
u nás si vyberete...

www.optika-tomkova.webnode.cz

apartmány ENGADIN BOŽÍ DAR

APARTMÁNY NA BOŽÍM DARU

BOŽÍ MÍSTO PRO SPORTOVCE

PRVOTŘÍDNÍ ZÁZEMÍ PRO KVALITNÍ TRÉNINK

- pro jednotlivce i velké týmy
- profesionály i rekreační sportovce
- trénink a relaxace ve vysoké nadmořské výšce

CYKLISTIKA • BĚŽECKÉ LYŽOVÁNÍ • BĚH

RELAXACE • REGENERACE

HORSKÁ CYKLISTIKA • SKIALPY • SJEZDOVÉ LYŽOVÁNÍ

Mauritius CAFÉ & BAR

ABERTAMY směr / richtung HŘEBEČNÁ

www.cafe-mauritius.cz

+420 606 103 703

VYMĚŇTE BRÝLE

DIOPTRICKÉ ZA SLUNEČNÍ

K laserové operaci očí luxusní sluneční brýle ZDARMA.

- Odstranění dioptrií laserem
- Operace šedého zákalu femtosekundovým laserem
- Operace zeleného zákalu
- Implantace nitroočních čoček
- Léčba sítnice
- Operace rohovky
- Estetické oční zákroky

VŠECHNY OČNÍ OPERACE NYNÍ I NA SPLÁTKY!

OČNÍ KLINIKA NEMOS

telefon: 733 594 993
www.ocnimpc.cz
www.facebook.com/ocnimpc

UKÁZKY VÝROBY RUKAVIC
HANDSCHUHERZEUGUNG-VORFÜHRUNGEN

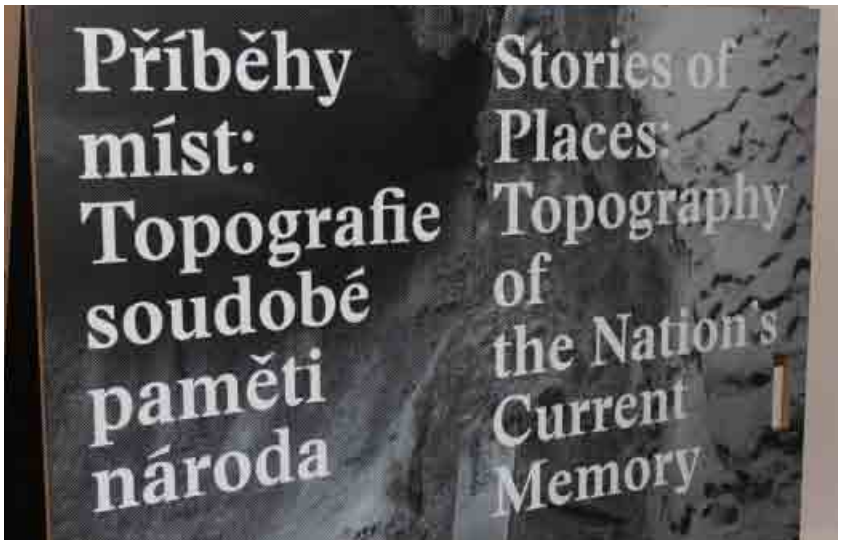
24.1., 21.2.2015
21.3., 25.4.2015
23.5.2015
20.-21.6.2015

13:00 - 17:00

Výstava Abertamské rukavičkářství
Ausstellung Aberthamer Handschuhmacherei

10.1., 7.2., 7.3., 11.4., 9.5., 6.6.2015, 13:00 - 17:00
Městský úřad Abertamy
Gemeindeamt Abertham

Výstava v bývalé restauraci na radnici v Jáchymově, denně od 9:00 do 17:00 až do 2. srpna

Darujte pololetní předplatné
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD
Za 300 Kč každý měsíc
SRPEN až LEDEN
barevné svědectví z Krušných hor a okolí
poštou na doručovací adresu v ČR
Objednávky pro Vaše blízké zašlete:
herzgebirgeluft@seznam.cz

KRUŠNOHORSKÝ LUFT o.p.s.
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná

TRUHLÁRNA KAŠPAR.CZ – NEJSME PLÁTCI DPH
VYRÁBÍ: OKNA, DVEŘE, ZÁRUBNĚ, SCHODY, NÁBYTEK AJ.
MOŽNOST POŘEZU VLASTNÍ KULATINY
MEINLOVA 188, PERNINK, T-353 892 383 ● M-723 331 711